

ШАХТАРЯМ ПІДВИЩАТЬ ЗАРПЛАТУ | 3

№ 27 (645) 5 липня 2012 року

ПРОФСПІЛКОВІ

www.psv.org.ua

всеукраїнська профспілкова щотижнева газета

ВІСТІ

ГАРЯЧА ТЕМА

«КОРОСТЕНСЬКИЙ ФАРФОР»
ПОТРОХУ РОЗРАХОВУЄТЬСЯ
ІЗ ЗАРПЛАТНИМИ БОРГАМИ

2

ТЕМА НОМЕРА

ПОШУК ПРАВДИ
ЧИ МОЖЛИВО В УКРАЇНІ
ВІДСТОЯТИ ПРАВА СПОЖИВАЧА? | 8

3 ДУМКА ФАХІВЦЯ ДЕ ЗНАЙТИ БЕЗПЛАТНОГО АДВОКАТА?

4 ЮРІЙ КУЛИК: ЗАХИСТ ЛЮДИНИ ПРАЦІ – ГОЛОВНИЙ ПРІОРИТЕТ ПРОФСПІЛОК

7 СОЦІУМ НЕСТАНДАРТНІ ВИДИ ЗАЙНЯТОСТІ

12 ЮРИДИЧНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

ЗІ СВЯТОМ!

**ШАНОВНІ СПІЛЧАНИ!
ЩИРО ВІТАЮ
ВАС ІЗ МІЖНАРОДНИМ
ДНЕМ КООПЕРАТИВІВ!**

Це свято солідарності кооперативної громади започатковане Міжнародним кооперативним альянсом ще в 1922 році, а з 1995 року відзначається міжнародним співтовариством під егідою ООН. Цього ж року кооператори мають чудову нагоду не лише відзначити 90-ту річницю свого професійного свята, а й також долучитися до всесвітнього фестивалю пропаганди кооперативних ідей, цінностей і принципів, демонстрації дієвості кооперативної моделі як способу задоволення економічних, соціальних та культурних потреб населення, оскільки Генеральна асамблея ООН в лютому 2010-го проголосила нинішній рік Міжнародним роком кооперативів, заклавши якомога повніше використати його проведення для підтримки кооперативів, підвищення обізнаності про її внесок у соціально-економічний розвиток. Сьогодні вітчизняний кооперативний рух, використовуючи найкращі світові здобутки та власний багаторічний досвід, прагне якомога повніше інтегруватися в економічну систему держави, забезпечуючи на

цій основі максимальне відновлення потенціалу кооперативного господарства в усіх сферах і напрямках діяльності. Велика вдячність вам, кооператори України, за вашу невтомну, наполегливу, сумлінну працю. Впевнений, що ваша професійність і надалі сприятиме розвитку вітчизняного кооперативного руху, підвищенню добробуту членів і працівників кооперативних організацій та всього народу України, а ви будьте певні, що Федерація профспілок України завжди послідовно обстоюватиме ваші права на високопродуктивну працю, відповідну за неї оплату і гідні умови життя. Від щирого серця бажаю вам міцного здоров'я, добра і щастя, благополуччя, ділової ініціативи, стабільності в роботі, впевненості в завтрашньому дні, а також нових успіхів і вагомих здобутків у такій відповідальній та важливій для нашого суспільства справі!

З ПОВАГОЮ,

ЮРІЙ КУЛИК,
ГОЛОВА ФЕДЕРАЦІЇ
ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК
УКРАЇНИ

ОГОЛОШЕННЯ

**ЗАМОВЛЯЙТЕ ДОДАТКОВО
«БІБЛІОТЕЧКУ ГОЛОВИ
ПРОФСПІЛКОВОГО КОМІТЕТУ» № 7/2012
«ОБ'ЄДНАННЯ СПІВВЛАСНИКІВ
БАГАТОКВАРТИРНИХ БУДИНКІВ:
МОЖЛИВОСТІ, ЗАГРОЗИ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ (НАЙАКТУАЛЬНІШІ
ЗАПИТАННЯ ТА ВІДПОВІДІ)»**

Спроби провести реформу житлово-комунальної сфери спостерігалися не раз, але її донині вони не були всебічно й послідовно втілені. Намагаючись сформувати відповідальних власників житла, держава робить ставку на об'єднання співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ). В Україні діє відповідний закон. У цьому номері «Бібліотечки» ви знайдете відповіді на запитання, які виникають у громадян під час створення ОСББ, а також дізнаєтеся про деякі негативні наслідки діяльності таких об'єднань. Додатковий наклад «Бібліотечки» № 7/2012 можна замовити до 12 липня 2012 року за адресою: 01012, м. Київ, майдан Незалежності, 2, Підприємство «Профінформ» ФПУ або за тел./факсом: (044) 277-24-30, e-mail: profvist@ukr.net. Мінімальна кількість замовлень – 10 примірників. Вартість одного примірника самовивозом – 6,50 грн, з пересилкою – 7,30 гривні.

**ОБ'ЄДНАННЯ СПІВВЛАСНИКІВ
БАГАТОКВАРТИРНИХ
БУДИНКІВ: МОЖЛИВОСТІ,
ЗАГРОЗИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
(найактуальніші запитання
та відповіді)**

«ПРОФІНФОРМ» ФПУ

ШАНА

28 червня з нагоди Дня Конституції Голова Федерації профспілок України Юрій Кулик разом із Президентом Віктором Януковичем та Прем'єр-міністром Миколою Азаровим поклали квіти до пам'ятників Т. Шевченку та М. Грушевському в Києві. Участь у церемонії покладання квітів взяли також представники уряду, Адміністрації Президента, кийської влади, народні депутати, діячі науки і культури.

ДЕНЬ КОНСТИТУЦІЇ УКРАЇНИ

Нагадаємо, що саме український народ першим у Європі створив конституцію, відому під назвою «Конституція Пилипа Орлика» (1710 рік). Проте нинішня Конституція України була ухвалена

на 16 років тому і стала, фактично, першою Конституцією після проголошення незалежності 1991 року.

Відтоді влада постійно намагалася змінити Основний Закон, вважаючи його недосконалим. Більшість спроб стосувалися,

насамперед, повноважень Президента, парламенту та уряду. У нинішньому році влада знову ініціювала перегляд Конституції і обіцяє, що до 2014 року зміни будуть внесені.

Прийняття Конституції стало одним з найважливіших етапів в історії

України. Закон закріпив усі правові основи нашої незалежної країни. Її територіальну цілісність і суверенітет, забезпечив права громадянам, сприяв подальшому зростанню міжнародного авторитету України на світовій арені.

ЗАКОНОПРОЕКТ

**НА ОБГОВОРЕННІ –
СТОРОНИ КОЛЕКТИВНИХ
ПЕРЕГОВОРІВ**

2 липня в Будинку спілок відбулась узгоджувальна нарада щодо пропозицій ФПУ до проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення сторін колективних переговорів» (реєстр. № 10106-доопр., внесений народними депутатами України В. Хара, О. Шевчуком, Я. Сухим).

У заході взяли участь заступники Голови ФПУ Сергій Кондрюк та Григорій Осовий, представники галузевих профспілок, працівники апарату ФПУ. Відкриваючи нараду, Сергій Кондрюк зазначив, що свого часу робилися спроби внесення змін до Закону України «Про колективні договори і угоди», в тому числі профспілками. І зоразу їх відхилили, коли з'являлася нова редакція. Згодом увагу профспілок було спрямовано на проект Трудового кодексу, оскільки в ньому передбачається окремий розділ про колективні договори і угоди. Але Трудовий кодекс і досі не розглянула Верховна Рада України. Тому сторони соціального діалогу ініціювали зміни до законодавства. Учасники наради підтримали пропозицію про внесення змін до законодавства України з метою приведення процедури визначення сторін колективних переговорів у відповідність до Закону України «Про соціальний діалог в Україні». Вони також зазначили, що запропоновані обговорюваним проектом зміни не охоплюють усіх питань, пов'язаних із законодавством про соціальний діалог. На нараді відбулося постатейне обговорення пропозицій, що надійшли від членських організацій ФПУ. Їх буде направлено народним депутатам, які підтримують позицію профспілок, для подальшого внесення під час доопрацювання та розгляду законопроекту в другому читанні.

МЕДІА-ЦЕНТР ФПУ

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ

**«ФАРФОРОВЕ» ПИТАННЯ
ТЯГНЕТЬСЯ РОКАМИ**

Проблеми, що існують у ЗАТ «АТЗТ Коростенський фарфор», і досі залишаються в центрі уваги «Профспілкових вістей». Так, ще 2010 року в матеріалі «Виплачена зарплата – втрачені гроші», опублікованому в № 46, ми розповіли про заборгованість із заробітної плати та перед банками, зупинку виробництва тощо. Після цього вийшла низка матеріалів, які розповідали про подальшу долю легендарного заводу, а ФПУ в свою чергу взялася захистити ошуканих працівників.

Днями на ім'я Голови Федерації профспілок України Юрія Кулика надійшла відповідь з прокуратури Житомирської області за підписом першого заступника прокурора області старшого радника юстиції А. Чумаченка щодо порушення конституційного права працівників ЗАТ «АТЗТ Коростенський фарфор» на своєчасну оплату праці. Із повідомлення стало відомо наступне: «...на виконанні у відділі державної виконавчої служби Коростенського міськрайонного управління юстиції перебуває зведено виконавче провадження щодо стягнення заборгованості із ЗАТ «АТЗТ Коростенський фарфор» на суму 14,6 млн грн, з яких 1,4 млн грн становить заборгованість із заробітної плати. Державним виконавцем вжито заходів, якими фактично виконано рішення про стягнення заборгованості із заробітної плати на суму 119 тис. грн, які розподілені між стягувачами в порядку черговості. Разом із тим, майже все майно боржника перебуває у банківській заставі ПАТ «КБ «Надра» та ПАТ «Акціонерний комерційний промислово-інвестиційний банк», що унеможливило своєчасне фактичне виконання рішення про стягнення заборгованості із заробітної плати...

Станом на 01.06.2012 заборгованість із заробітної плати становить 1036,7 тис. грн. Перевіркою, проведеною територіальною державною інспекцією з питань праці в області у березні 2012 року, порушено вимог ст. 23 Закону України «Про оплату праці» не встановлено. Заробітна плата виплачувалась продукцією на підставі записів працівників товариства. Фактів відпуску товарів працівникам товариства за завищеними цінами не встановлено. Запевняємо читачів, що «ПВ» і надалі уважно стежитимуть за розвитком ситуації на підприємстві.

ДУМКА ФАХІВЦЯ

ДЕ ЗНАЙТИ
БЕЗКОШТОВНОГО
АДВОКАТА?

У червні минулого року Верховна Рада України прийняла Закон «Про надання безоплатної правової допомоги», окремі положення якого набратимуть чинності поетапно, в 2013 і 2014 роках. Чому так і чи прихильний цей закон до безкоштовної профспілкової адвокатури, розмірковує провідний правовий інспектор відділу соціально-економічного захисту Об'єднання профспілок Львівщини, член обласної колегії адвокатів Йосип Сирко.

У світовій практиці існує безоплатна правова допомога, напрацьовані механізми її надання. Як правило, цим питанням скрізь займаються профспілки, інші громадські організації, у тому числі Міжнародна організація праці. Прийняття відповідного закону Верховною Радою України – ще один крок на шляху до Європейського союзу і виконання рекомендацій відповідних європейських інституцій. Реалізуватимуть прийнятий закон за допомогою центрів надання безоплатної правової допомоги, створених обласними управліннями юстиції. Їх кількість залежатиме від потреб адміністративно-територіальних одиниць. Поетапно ж реалізацію закону зумовили організаційні моменти, зокрема проблеми виділення приміщень тощо. Насамперед закон передбачає поширення та підвищення правової культури в Україні і діє на двох рівнях. Перший – надання безоплатних консультацій, складання правових документів. Другий і основний – захист у кримінальних справах. На мою думку, обидва потребують удосконалення саме механізму їх реалізації. У Законі «Про надання безоплатної правової допомоги» не передбачено, наприклад, участі підзахисного у виборі адвоката, право громадянина на довіру чи недовіру до запропонованого захисника. Центр безоплатної допомоги як державна установа одноосібно укладає угоду з юристом, а право участі в цьому громадянина потрібно шукати в інших законодавчих актах, якими, як правило, скористатися пересічній людині проблема-

тично через низьку правову культуру, недосконалість взаємодії правових механізмів у суспільстві. Згадані положення закону не відповідають повною мірою ст. 59 Конституції України, яка гарантує громадянину право самому обирати захисника. Отже, угода між центром та адвокатом має передбачати право на волевиявлення і вибір адвоката самим підзахисним. Може трапитися так, що коли клієнт відмовиться від наданого адвоката, особливо в кримінальних справах, то позбудеться захисту взагалі. Якість послуг захисника випливає, м'яко кажучи, нечітко. Не простежувється в законі мотивація якості роботи. Що ж до співпраці державних центрів правової допомоги з громадськими організаціями загалом та профспілковими юристами зокрема, то тут можуть укладатися відповідні угоди про взаємодію на першому рівні – в цивільних справах. До рівня захисту в кримінальних справах профспілка доступу не матиме. Свого часу профспілки мали намір самостійно створити центри надання правової допомоги, владнали фінансові, організаційні проблеми. З набранням чинності Закону «Про надання безоплатної правової допомоги» роль профспілкових юристів втрапить свого значення, особливо в царині трудових спорів та охорони праці, і може навіть зрости, якщо влада зі свого боку буде зацікавлена в згуртуванні зусиль учасників громадянського суспільства.

ПІДГОТУВАЛА
ОЛЬГА ЛОБАРЧУК

ПІДВИЩЕННЯ ЗАРПЛАТИ

ШАХТАРІ
ОТРИМУВАТИМУТЬ
БІЛЬШЕ

Уже втретє з початку року підвищено заробітну плату шахтарям. За червень поточного року її нараховано за тарифними ставками і посадовими окладами відповідно до мінімальної заробітної плати в 1004 гривні. Відповідну факсограму за підписом першого заступника міністра енергетики і вугільної промисловості України Ігоря Поповича від 25 червня 2012 № 2/14-1818 вже розіслано підприємствам галузі.

Згідно з домовленостями, досягнутими на нараді керівництва Міненерговугілля з галузевими профспілками, що відбулася з ініціативи Укрвуглепрофспілки в Києві 27 лютого ц. р., в міністерській факсограмі на адресу керівників держпідприємств вугільної промисловості йдеться: «З метою виконання законів України «Про державний бюджет України на 2012 рік» та «Про оплату праці», Галузевої угоди між Міністерством вугільної промисловості України, іншими державними органами, власниками (об'єднаннями власників) і

всееукраїнськими профспілками вугільної промисловості прошу вас забезпечити нарахування заробітної плати працівникам, починаючи з 1.06.2012, розрахованої із законодавчо встановленої мінімальної заробітної плати в розмірі не менше 1004 гривень». Зазначимо, що в поточному році вже двічі підвищено зарплату працівникам вугільної промисловості. Так, із 1 березня трудящих було переведено на тарифні ставки та посадові оклади в 960 грн, а з 1 квітня ставки і оклади підвищено до 985 гривень.

Зростання тарифних ставок і посадових окладів

працівників галузі до рівня законодавчо встановленої мінімальної заробітної плати є одним з основних напрямів роботи Укрвуглепрофспілки. Як наголосив під час наради в Міненерговугілля 27 лютого ц. р. голова Профспілки працівників вугільної промисловості України Віктор Турманов, спільні зусилля міністерства і профспілки слід спрямувати на стабілізацію роботи та постійний розвиток вугільної галузі, ефективне вирішення економічних і виробничих проблем та забезпечення соціальних прав і гарантій шахтарів. Тому вкрай необ-

хідно підвищувати тарифні ставки та посадові оклади працівників галузі до рівня мінімальної заробітної плати і визначати терміни їх переведення, виходячи із законодавства України та норм Галузевої угоди.

Нагадаємо, що минулого року заробітна плата працівників галузі підвищувалася двічі. Востане таке підвищення відбулося в липні 2011 року як реалізація домовленостей між головою Укрвуглепрофспілки Віктором Турмановим і міністром енергетики та вугільної промисловості України Юрієм Бойком.

КОНФЕРЕНЦІЯ

СОЦІАЛЬНІ ОРІЄНТИРИ

Наприкінці червня відбулася VI звітно-виборна конференція Ради профспілок Івано-Франківської області, в роботі якої взяли участь Голова ФПУ Юрій Кулик, голова обласної держадміністрації Михайло Вшивванюк та голова обласної ради Олександр Сич.

Делегати проаналізували досягнення найбільшої громадської організації за останні п'ять років, а також труднощі, які довелося подолати, щоб довести рівень профспілкової роботи до нинішніх вимог. У їхніх доповідях шлося про те, як у надзвичайно складних умовах доводилося обстоювати інтереси найманих працівників профкомом нафтогазового комплексу, хімічних і нафтохімічних галузей промисловості, підприємств енергетики. Наймасовіша громадська організація була активним учасником розробки антикризових заходів. Вдалося зміцнити соціальне партнерство, вивести його на принципово новий рівень. Протягом звітного періоду укладено три регіональні угоди, діють 3,2 тис. колек-

тивних договорів. Через колективні угоди в 2011 році додатково виплачено в середньому 1300 грн на одного працівника. Рада профспілок області здійснювала представництво і захист конституційних прав членів профспілок в органах державної влади, у відносинах із роботодавцями. За останні 5 років проведено 150 перевірок із дотримання вимог законодавства про працю. За правової підтримки профспілок винесено 115 позитивних рішень і стягнуто на користь працівників майже 250 тис. гривень. Водночас, як підкреслювалося в доповідях учасників конференції, ефективність дій профспілок із захисту прав найманих працівників була недостатньою. Унаслідок стрімкого ско-

рочення обсягів виробництва сотні працівників втратили свої робочі місця. Не подолане таке ганебне явище, як зборгованість із заробітної плати, належним чином не врегульовано механізм формування єдиної тарифної сітки, через що працівники бюджетної сфери втрачають кошти. Прийняття Закону України «Про розвиток соціального діалогу» сприяло тому, що в 2011–2012 роках РПО, 5 обласних, 18 міських і районних організацій профспілок одержали свідоцтво про відповідність критеріям репрезентативності. Це посилило співпрацю профспілок та роботодавців у вирішенні актуальних проблем.

На забезпечення позитивного досвіду спрямовано діяльність

обласної тристоронньої соціально-економічної ради. Для захисту інтересів трудящих активно використовуються можливості колективних договорів та угод. У звітному періоді укладено три регіональні угоди між ОДА, Радою профспілок області та обласними об'єднаннями організацій роботодавців. 87% працівників охоплено колективними договорами в галузях економіки. Учасники звітно-виборної конференції прийняли розгорнуті рішення щодо посилення соціально-економічного захисту людей найманої праці. Головою Ради профспілок області знову обрано Ігоря Басюка.

СЕРГІЙ ЛИЗАНЧУК,
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛ.

РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ – ВИМОГА ЧАСУ

– Юрію Миколайовичу, чим Вам особливо запам'ятався форум у Швейцарії?

– На 101-шу сесію Міжнародної конференції праці у Женеві зібралось понад 5 тис. учасників із 185 країн-членів МОП. У нас була солідна делегація. Якщо брати її профспілковою стороною, то це керівники Федерації профспілок України, всеукраїнських галузевих профспілок і регіональних профоб'єднань. Ми брали участь у роботі комітетів, семінарських заняттях, проводили робочі зустрічі. Я мав багато зустрічей, зокрема з новообраним Генеральним директором Міжнародного бюро праці Гаєм Райдером, керівниками Міжнародної конференції профспілок, Загальноєвропейської регіональної ради, Загальної конференції профспілок, профспілок Китаю та країн СНД. Під час цих зустрічей обговорювалися кроки, спрямовані на консолідацію профспілкового руху в Україні, посилення співпраці з МОП. У перший же день я виступив із промовою, в якій порушив питання бідності, гідної праці, зробив наголос на необхідності консолідації зусиль соціальних партнерів усіх рівнів задля досягнення соціальної справедливості. До речі, у своєму виступі я навів і такий аргумент на користь реалізації цієї мети. Якщо брати до уваги так званий «децильний коефіцієнт», то в Україні, за офіційними оцінками, різниця між рівнем доходів 10% найбідніших і 10% найбагатших громадян становить 4–5 разів. А за незалежними експертними оцінками – вже 40 разів!

Важливою частиною нашої роботи на конференції МОП, безсумнівно, було підписання Національної програми гідної праці соціальними партнерами України з Міжнародним бюро праці. Від української сторони програму підписали віцепрем'єр-міністр України – міністр соціальної політики Сергій Тігіпко, від Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні – Голова Федерації роботодавців України Дмитро Фірташ і я – від Спільного представницького органу всеукраїнських профспілок і профспілкових об'єднань. У документі йдеться про спільні дії Уряду, проф-

спілок і роботодавців при сприянні МОП для вирішення актуальних проблем, пов'язаних зі зростанням економіки, підвищенням рівня зайнятості й реалізації права трудящих на гідну працю. Під час підписання цього Пакту про гідну працю ми зазначили, що в Україні нині дуже плідно та ефективно розвивається соціальний діалог між органами державної влади, роботодавцями й профспілками. І ця програма має бути покладена в основу нової Генеральної угоди, яка буде підписуватися, на відміну від попередніх років, на тристоронній основі.

– Розвиток соціального діалогу, дійсно, дуже важлива річ. Але ще зовсім недавно його рівень, як кажуть, залишав бажати кращого. Як вдалося змінити ситуацію?

– Так, раніше у цьому напрямі були певні проблеми, спостерігалось протистояння Федерації профспілок з органами державної влади. Через різні причини. Нині ці позиції фактично виправлені. Ми спілкуємося, проводимо постійні консультації як з урядовцями, так і з керівництвом Федерації роботодавців, зокрема з Сергієм Тігіпком і Дмитром Фірташем – як у рамках Національної тристоронньої соціально-економічної ради, Комітету економічних реформ при Президентові України, так і в особистому спілкуванні. Наприклад, під час засідання НТСЕР 26 червня ми обговорили Дорожню карту входження України до 20 найбільш розвинутих країн світу, питання щодо компенсації працівникам втрат у разі несвоєчасної виплати заробітної плати, оплати праці державних службовців, збереження чисельності місцевих органів праці та соціального захисту тощо. Приємно, що після моїх зустрічей із керівництвом держави у нас відновився соціальний діалог і ми з багатьох питань домовляємося.

– Юрію Миколайовичу, а які завдання сьогодні стоять перед Федерацією профспілок України?

– Захист прав і законних інтересів членів профспілок та членів їхніх сімей, розширення можливостей для продуктивної зайнятості населення, створення нових робочих місць із гідними та безпечними умовами праці й достойною оплатою, забезпечення у повному обсязі законодавчо визначених соціальних гарантій і компенсацій, справедли-

ЮРІЙ КУЛИК: «ПОСЛІДОВНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ ПРАЦІ – ГОЛОВНИЙ ПРІОРИТЕТ ПРОФСПІЛОК»

Яскравим прикладом співробітництва найчисленнішої громадської організації України із впливовими міжнародними структурами виявилася участь делегації ФПУ у роботі Міжнародної конференції МОП. Із прохання докладніше розповісти про цю подію розпочалося ексклюзивне інтерв'ю нашого кореспондента з Головою Федерації профспілок України Юрієм Куликом.

вого оподаткування трудових доходів, підвищення ефективності системи соціального страхування, пенсійного забезпечення. Це далеко не повний перелік наших пріоритетних завдань. Під час зустрічей із Президентом і Прем'єр-міністром я порушував питання про заборгованість із заробітної плати. Більш конкретно ми обговорювали цю тему з віцепрем'єр-міністром – міністром соціалістики Сергієм Тігіпком. Більш зацікавлює також питання самої зарплати. Нині з 1 липня ц. р. «мінімалка» офіційно встановлена на рівні 1102 гривень, а за розрахунками наших фахівців вона має бути на рівні 1900–2000 гривень – для того, щоб людина могла відновити свою працездатність, просто виживати у нинішніх умовах. Особливо нас хвилює заробітна плата бюджетників. Такі питання постійно є предметом переговорів з Урядом, роботодавцями. А ще серед важливих тем обговорення – Трудовий кодекс, закон про зайнятість населення, зміст нової Генеральної угоди.

ПРОБЛЕМА ЗАЙНЯТОСТІ ПОТРЕБУЄ ВИРІШЕННЯ

– Відомо, що однією з найважливіших залишається проблема створення нових робочих місць і гідних умов праці, боротьби з безробіттям. І профспілки у цій сфері, напевно, повинні відігравати провідну роль. Що робиться у цьому напрямі?

– Зазначу, що Федерація профспілок підтримує ідею роботодавців щодо забезпечення умов для створення нових робочих місць завдяки державній підтримці та розвитку вітчизняного товаровиробника, малога та середнього бізнесу, розширення платоспроможного попиту на внутрішньому ринку. Вважаю, що вирішення питань зайнятості та створення нових робочих місць сприятимуть тристоронній угоді між Урядом, Федерацією роботодавців та профспілками, закон про зайнятість населення, ухвалений парламентом у першому читанні.

– А що, на Вашу думку, може дати економіці України, соціальному захисту людини праці реалізація цього закону? Яка тут позиція профспілок?

– Насамперед хочу наголосити: цей закон ми ши-

роко обговорювали. Особисто я був у складі групи експертів, з якими зустрічався Прем'єр-міністр України М. Азаров. Там були представники роботодавців, молодіжних рухів, Міжнародної організації праці. Звичайно, цей закон на часі. Але треба зробити все, щоб позиції, які містяться в законі, реалізували всі: урядовці, роботодавці, профспілки. У тому числі і ті, що стосуються стимулювання роботодавців. Це, звісно, сприятиме процесу створення нових робочих місць і гідного працевлаштування. Ми також подали свої пропозиції щодо удосконалення цього законопроекту. Думаю, що найближчим часом він буде прийнятий.

БЕЗПЕКА ПРАЦІ – ПРІОРИТЕТ ІЗ ПРІОРИТЕТІВ

– На жаль, сьогодні Україна має одні з найгірших показників з охорони праці. Рівень виробничого травматизму залишається одним із найвищих у Європі, а травматизм зі смертельними наслідками за останні два роки навіть зростає. Як у зв'язку з цим дії профспілок?

– Хочу наголосити, що ми розробили концепцію реформування системи охорони праці і надіслали її на адресу Кабінету Міністрів. Це нас дуже непокоїть, і ми хочемо, щоб тут був наведений порядок. Профспілки тісно співпрацюють із Держгірпромнаглядом, уклали з ним угоду. Ми наполягаємо, щоб була повноцінна технічна інспекція праці. Колишя вона була у складі профспілок і працювала дуже ефективно, навіть за порушення закривала підприємства.

– Але треба щось робити і з самою системою нагляду за безпекою праці...

– Це дуже важливе питання. Сьогодні відбувається реформування органів державного нагляду у сфері праці. ФПУ як сторуна соціального діалогу бере активну участь у цьому процесі. Основним завданням профспілок у цій справі є досягнення збалансованого результату: підвищення рівня безпеки на виробництві, виконання норм національного і міжнародного законодавства у сфері праці, з одного боку, та упорядкування, оптимізація, забезпечення системності і прозорості у діяльності державних наглядових органів на основі нової

Національної правозахисної політики інспекції праці – з іншого. Розроблення, схвалення і впровадження цієї політики та сучасної європейської ідеології державного нагляду у сфері праці у нинішніх суспільно-економічних умовах є одним із найважливіших спільних завдань сторін соціального діалогу. Від ефективності державної інспекційної політики у сфері праці залежатиме загальний успіх у збереженні трудового потенціалу, подоланні кризових суспільних явищ і подальше просування України шляхом реформ і європейської інтеграції. Про таку позицію профспілок ми поінформували Кабінет Міністрів України і маємо надію на підтримку й взаєморозуміння з боку Уряду. Крім посилення захисної функції у сфері праці, профспілки зосереджуватимуть увагу на удосконаленні відповідної законодавчої та нормативно-правової бази, її гармонізації з європейським законодавством, здійсненні моніторингу дотримання в Україні норм міжнародного законодавства у сфері праці.

ПРО ОЗДОРОВЛЕННЯ ПРАЦІВНИКІВ

– Юрію Миколайовичу, зараз досягає екватора літній оздоровчий сезон. Яка ситуація з профспілковими лікувально-оздоровчими закладами? Чи тривають судові процеси щодо профспілкового майна?

– Необхідно зазначити, що, як кажуть, фонові ситуація навколо цього питання певної мірою стабілізувалася. Хоч і ще залишаються у судовому провадженні десятки справ. Ми відстежуємо цю ситуацію. Там, де ми на 100% праві – обстоюємо свою позицію. І маємо певні позитивні результати. Але головне – фактично домовилися з Фондом держмайна до кінця цього року завершити інвентаризацію нашого майна. Для того, щоб раз і назавжди поставити в цьому питанні крапку. Мені дуже хотілося б, щоб її було поставлено, можливо, навіть на сесії Верховної Ради України. Ми нині працюємо над таким законопроектом. З іншого боку, можливий також варіант спільної із державою експлуатації деяких наших об'єктів. Це означає спільний пошук інвесторів, вирішення питань оподаткування, плати за землю тощо.

ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ

Донецька обласна організація профспілки працівників машинобудування і металообробки та представники департаменту охорони праці та здоров'я Федерації профспілок України провели низку заходів щодо здійснення громадського контролю за станом умов і безпеки праці на підприємствах галузі, зокрема у ПАТ «Азовзаалмаш», «Новоκραматорський машинобудівний завод», «Славважмаш».

УМОВИ ПРАЦІ – ПІД КОНТРОЛЬ ПЕРВИНКИ

У перевірку взяли участь голова Донецької обласної організації профспілки працівників машинобудування та металообробки Олександр Пічачкі, заступник голови обкому профспілки Олександр Степанов, технічний інспектор праці департаменту охорони праці та здоров'я ФПУ Тетяна Горюн.

У ході проведення заходів розглядалися питання організації системи управління охороною праці та роль первинних профспілкових організацій у цьому процесі, залучення робітників до вирішення питань забезпечення безпеки праці, вивчались передові методи створення «безпечного робочого місця», обговорювалися рівень громадського контролю у сфері охорони праці, соціальний захист працівників, забезпечення і стан санітарно-

побутових приміщень на провідних підприємствах галузі регіону.

Наголошувалося, що від того, в яких умовах працює робітник і в якому стані перебувають санітарно-побутові приміщення, залежить його настрій і ставлення до роботи, а в кінцевому результаті – його продуктивність праці і якість продукції. Ці питання постійно перебувають на контролі обласної організації профспілки машинобудування та металообробки, обговорюються на засіданнях ради, президії профспілки.

Усунення виявлених недоліків постійно контролюється профспілковими організаціями промислових підприємств і є пріоритетом діяльності комісії з охорони праці.

Представник департаменту з охорон праці та здоров'я ФПУ Тетяна Горюн, підбиваючи підсумки перевірки умов праці на підприємстві ПАТ «Ново-

краматорський машинобудівний завод», зауважила високий рівень соціального партнерства, культури та корпоративної відповідальності з охорони праці, активну участь представників профорганізації у вирішенні питань охорони праці, ефективність громадського контролю (голова профспілкового комітету Володимир Тука, голова комісії з питань охорони праці профкому Сергій Нижник).

Попри фінансові труднощі, профком зумів не тільки зберегти, а й підняти на високий рівень систему навчання з питань охорони праці, в тому числі й профспілкового активу, професійну підготовку працівників (створено навчально-методичний центр із передовою матеріально-технічною базою), медичне обслуговування (діють лікувально-оздоровчий центр, амбулаторія та невідкладна допомога). Проводиться атеста-

ція робочих місць за умовами праці (де акредитована лабораторія, яка проводить контроль та експертизу шкідливих факторів і умов праці), забезпечено профілактичне й лікувальне харчування, здійснюється профілактика захворювань, організовуються культурно-оздоровчі заходи та відпочинок працівників і членів їхніх родин.

Передові методи створення «безпечного робочого місця» у цеху спеціального інструменту НКМЗ (начальник цеху Леонід Бобух, голова цехкому Микола Прохоренко) заслуговують окремого вивчення та за провадження в усіх структурних підрозділах заводу і на підприємствах інших галузей.

ЗА ІНФ. ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛПРОФОРГАНІЗАЦІЇ «МАШМЕТАЛ» І ДЕПАРТАМЕНТУ ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА ЗДОРОВ'Я ФПУ

СЕМІНАР

ІСПИТ НА КВАЛІФІКАЦІЮ

У Дніпропетровському зональному навчально-методичному центрі профспілок стартувало навчання для технічних і головних технічних інспекторів праці, представників із питань охорони праці Профспілки працівників вугільної промисловості України.

Техінспектори праці профспілки при Дніпропетровській, Добропільській, Лисичанській, Єнакіївській, Селідовській, Донецькій об'єднаній територіальних профспілок, а також представники первинок із вугільних регіонів країни під час навчання обговорили завдання

техінспекції праці на сучасному етапі, зокрема щодо поліпшення безпеки й умов праці, профілактики виробничого травматизму й профзахворювань і викоринення фактів їх приховування, поновження та права профспілок під час здійснення громадського кон-

тролю за дотриманням законодавства з питань охорони праці. Обговорювалися вимоги ЗУ «Про охорону праці» в частині особливостей розслідування нещасних випадків на виробництві, нещасних випадків у результаті раптового погіршення стану здоров'я, нещасних випадків невикорисного характеру, організації роботи комісії профкому з охорони праці.

Під час навчання розглядалися питання гігієни праці, проведення медоглядів, профілактики профзахворювань, надання першої допомоги постраждалим під час нещасного випадку, електробезпе-

ки, атестації робочих місць за умовами праці, вибухобезпеки виробництва та вибухозахисту, газового та пилowego режиму шахт, організації проведення газобезпечних і вогневих робіт.

Після закінчення навчання всі учасники пройшли перевірку знань і отримали допуск до виконання протягом трирічного періоду передбачених законодавством повноважень, у тому числі зі здійснення громадського контролю за охороною праці на підприємствах вугільної галузі.

ЗА ІНФ. УКРВУГЛЕПРОФСПІЛКИ

КАЗАХСТАН

СЕМІНАР ІЗ ВИКОРИНЕННЯ ДИТЯЧОЇ ПРАЦІ

18–19 червня в м. Астані Федерація профспілок Казахстану спільно з МОП ІПЕК провели семінар на тему «Роль профспілок освіти і науки у використанні дитячої праці в Казахстані».

Як повідомляє офіційний сайт ФПК, під час семінару було розглянуто концепцію проблеми дитячої праці, а також питання участі профспілок у викориненні цього явища. Також відбулося знайомство з порадником щодо впровадження даного питання до програми сектору освіти, а також системою моніторингу дитячої праці. В групах учасники заходу працювали над розробкою плану дій профспілок у боротьбі з дитячою працею.

АРГЕНТИНА

ДАЛЕКОБІЙНИКИ ПРОТИ ПОДАТКОВОГО ТИСКУ

Підвищити зарплату мінімум на 30% і знизити податки – такі вимоги далекобійників країни, які 21 червня влаштували страйк у провінції Буенос-Айрес. Водії погрозували провести низку акцій протесту, якщо уряд Аргентини не вживатиме відповідних заходів. Під час страйку далекобійники заблокували матеріаліз та безпечення країни паливом. На

зправних станціях вишикувалися довжелезні черги. Крім того, Аргентина є одним з найбільших світових постачальників зерна. Через акцію протесту в фермерів виникли труднощі з його транспортуванням для продажу. Через ситуацію, що склалася в країні, президент Аргентини Крістіна Фернандес була змушена залишити саміт у Бразилії.

ЧЕХІЯ

ВИМУШЕНИЙ ПРОСТІЙ

Із 15 червня близько 900 робітників металургійного гіганта Pilsen Steel не виходять на роботу. У компанії немає коштів на оплату матеріалів та електроенергії. Як повідомляє Чеське радіо, працівникам офіційно збережено 100% заробітної плати, проте за травень гроші вони ще не отримали. Профспілки домовилися, що згідно з колективним договором і Трудовим кодексом чекатимуть травневої зарплати до кінця червня. Якщо ж її не виплатять до середини липня,

то робітники звільняться за власним бажанням. У такому випадку наприкінці цього місяця профспілки розпочнуть підготовку прохання про визнання Pilsen Steel банкрутом. Обов'язок зі сплати заробітку буде покладено на управління з працевлаштування, яке пізніше вимагатиме всю суму від власника компанії. Наразі ж робітники поки що звільнятися не збираються, вони сподіваються, що підприємству все ж таки вдасться подолати проблеми.

РОСІЯ

“Сьогодні важливого значення набувають численні та міцні міжнародні зв'язки, організація міжнародної профспілкової співпраці та партнерства, широкої розгалуженої мережі для обміну позитивним досвідом.

Микола ШАТАЛІН,
голова Белгородського обласного об'єднання організацій профспілок

УГОДУ ПРО СПІВПРАЦЮ ПРОДОВЖЕНО

Перша угода про співпрацю між Об'єднанням профспілок Харківської області та Белгородським обласним об'єднанням організацій профспілок була підписана в жовтні 2009 року в м. Харкові терміном на три роки.

З минуле триріччя харківські та белгородські профспілки обмінялися досвідом із питань укладення колективних договорів і угод між профспілками, роботодавцями й органами влади, охорони праці, роботи з молоддю, оздоровлення та відпочинку членів профспілок, правозахисної, організаційної роботи виборних профспілкових органів. Їхні представники брали участь у заходах, що про-

водилися регіональними органами виконавчої та законодавчої влади, громадськими організаціями, первинними профспілковими організаціями. Враховуючи, що виконання положень угоди обома сторонами дало позитивні результати, було вирішено її продовжити та зробити безстроковою. У червні м. Белгород відвідала делегація профспілок Харківської області, до складу якої ввійшли керівництво ОПХО, лідери членських організацій. Під

час візиту в Будинку профспілок відбулося підписання угоди. Документ підписали голова Об'єднання профспілок Харківської області, депутат обласної ради Сергій Тесленко та голова Белгородського обласного об'єднання організацій профспілок, депутат обласної думи Микола Шаталов. У рамках угоди планується вивчення проблем профспілкового членства та робітничого руху, участь у заходах, що проводяться органами вико-

навчої та законодавчої влади регіонів, обмін інформацією з перспективних і поточних питань профспілкового життя, регулярне (щонайменше один раз на три роки) підбиття підсумків співпраці в межах чинної угоди. У перемоні підписання документа взяв участь перший заступник голови Белгородської обласної думи Олександр Скіяров. У вітальному слові він відзначив важливу роль профспілкової співпраці в справі зміцнення зв'язків між двома народами. У свою чергу Микола Шаталов зазначив, що завдяки плідній співпраці активізувалася робота молодіжних рад профспілок Белгородської та Харківської областей, галузевих профспілок, укладаються нові угоди. Після офіційної частини члени харківської делегації мали можливість поспілкуватися зі своїми російськими колегами, поділитися досвідом роботи, заочаткувати нові контакти для розвитку співпраці.

“Я впевнений, що нинішній візит стане важливим етапом у розвитку наших добросусідських, дружніх зв'язків. Обидві сторони мають багатий і корисний досвід роботи в усіх напрямках профспілкового життя. Практика ведення переговорів із роботодавцями про умови й оплату праці, соціальні гарантії, оздоровлення та відпочинок, культура, спорт, робота з молоддю – хіба це не поле для дружнього обміну? А реалізація в практичній діяльності кращого досвіду значно збільшує її ефективність, зміцнює наш авторитет і, нарешті, підвищує рівень захищеності наших членів профспілок.

СЕРГІЙ ТЕСЛЕНКО,
ГОЛОВА ОБ'ЄДНАННЯ ПРОФСПІЛОК
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛ.

ВЛ. ІНФ. ОПХО
СТОРІНКУ ПІДГОТУВАЛА
ТЕТЯНА РУБАН, «ПВ»

ЗАГРОЗА РОБІТНИЧОМУ РУХУ

Нестандартна зайнятість – це неефективна, низькоякісна зайнятість, що ґрунтується на низькому рівні оплати праці, не гарантує її безпеки та гігієни, не створює можливості для освіти, професійного та кар'єрного зростання.

Розширення сфери використання нестандартної зайнятості в Україні потребує врегулювання з метою мінімізації соціальних ризиків, оскільки є істотним негативним чинником гальмування соціально-економічного розвитку країни, формування небезпечних умов життєдіяльності суспільства та його розшарування, зокрема за рівнем доходів.

Нестандартні види зайнятості – це загроза робітничому руху. Наслідком їх поширення є погіршення умов та оплати праці, розкол між працівниками, зниження їх соціальної єдності, позбавлення можливості вступити до профспілок. Найбільше страждає молодь, якій роботодавці пропонують мінімальний розмір оплати праці, істотно зменшують соціальні стандарти.

ТАКІ СПРАВИ...

Сьогодні в Україні активно розвиваються аутсорсинг, надомна праця в сфері послуг, дистанційна зайнятість. Існують тристоронні трудові відносини при аутстафінгу та лізингу персоналу. Широко використовуються строкові трудові договори, розширюється сфера застосування неповної зайнятості. За таких умов принципи державної політики щодо нестандартної зайнятості мають ґрунтуватися на відповідальності та захисті суспільних інтересів у питаннях стабільності зайнятості та дотримання трудового законодавства.

За даними Мінсоцполітики, в Україні діє близько 200 приватних агентств із працевлаштування, що здійснюють найм працівників для подальшого виконання ними роботи на інших підприємствах. Створюючись переважно навколо металургійних, гірничодобувних та переробних підприємств, вони сприяють переведенню працівників основних видів діяльності на роботу з неповною зайнятістю, нижчим рівнем оплати праці, позбавляють можливості доступу до галузевих стандартів та гарантій.

Найпоширенішою формою прихованих трудових відносин в Україні є підміна трудових відносин цивільними. Також для маскування трудових відносин роботодавці часто використовують

Нестандартна зайнятість в Україні потребує врегулювання задля мінімізації соціальних ризиків, серед яких, зокрема, формування небезпечних умов життєдіяльності суспільства

НЕСТАНДАРТНІ ВИДИ ЗАЙНЯТОСТІ: ПОЗИЦІЯ ТА ПРОПОЗИЦІЇ ПРОФСПІЛОК

Протидія поширенню нестандартної зайнятості є одним з головних пріоритетів діяльності профспілок на найближчі роки.

ють оформлення найманих працівників як суб'єктів підприємницької діяльності, фізичних осіб – підприємців, що дозволяє істотно знизити витрати на робочу силу.

Роботодавці часто використовують строкові трудові договори з метою уникнення необхідності дотримання трудових прав працівників і витрат, пов'язаних зі звільненням працівника за ініціативою власника, що призводить до обмеження або втрати індивідуальних та колективних трудових прав.

Аналіз динаміки зайнятості неповний робочий час показує, що частка осіб, які працюють на умовах неповної зайнятості, в Україні стабільно зростає – протягом 2004–2010 рр. вона збільшилась із 3,5% до 4,8%. Загалом же в 2010 р. на умовах неповної зайнятості працювали понад 0,5 млн осіб.

ПРОПОЗИЦІЇ ФПУ

На протидію згортанню сфери офіційного оформлення праці та нетиповим формам зайнятості (аутстафінг,

Щонайменше

2 млн осіб

в Україні,

за оцінками експертів, працюють без оформлення трудових відносин.

аутсорсинг, лізинг персоналу), підвищення трудової мобільності працівників у грудні минулого року ФПУ спільно з Фондом ім. Фрідріха Еберта провела круглий стіл «Нетипові форми зайнятості та стратегія профспілок». Узагальнені пропозиції членських організацій щодо проблеми поширення в Україні запозиченої праці були покладені в основу розробленого законопроекту «Про заборону використання запозиченої праці в Україні», внесеного як законодавча ініціатива народними депутатами України. На жаль, зазначена ініціатива поки що не знайшла відповідної підтримки у Верховній Раді.

З боку сторін соціального діалогу (роботодавців та уряду) останнім часом все частіше лунає пропозиція про необхідність законодавчого врегулювання застосування нетипових форм зайнятості, що набувають усе більшої популярності на національному ринку праці. Відповідні норми покладено в основу підготовленого Мінсоцполітики проекту Закону України «Про зайнятість населення» (нова редакція), презентованого членським організаціям ФПУ 3 квітня 2012 року віце-прем'єр-міністром – міністром соціальної політики України Сергієм Тігіпком. Тому профспілки, спираючись на набутий досвід, мають виробити низку вимог, які мінімізують ризики та загрози застосування таких форм зайнятості.

“ Ми розраховуємо на розуміння необхідності просування вперед шляхом розвитку соціального діалогу в сфері зайнятості населення безпосередньо через забезпечення права кожного на вільно обрану зайнятість. Профспілки мають право очікувати від політики підтримки своєї позиції щодо заборони запозиченої праці та деяких інших крайніх форм нетипової зайнятості, які можуть звести нанівець усі соціальні досягнення.

(ІЗ ВИСТУПУ ГОЛОВИ ФПУ
ЮРІЯ КУЛИКА НА ЗАСІДАННІ
101-І СЕСІЇ МІЖНАРОДНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ ПРАЦІ
8 ЧЕРВНЯ Ц. Р.)

У разі неможливості законодавчої заборони використання запозиченої праці в Україні слід висунути вимоги щодо законодавчого регулювання нетипових форм зайнятості, зокрема аутстафінгу, аутсорсингу та лізингу персоналу, а також діяльності приватних агентств зайнятості, що надають такі послуги на ринку праці. Зокрема:

- обмежити сферу застосування аутстафінгу, аутсорсингу та лізингу персоналу – визначити випадки, категорії працівників і видів діяльності, для яких застосування цих видів зайнятості заборонено;
- закріпити норму про те, що залучення роботодавцем працівників до виконання робіт на умовах аутстафінгу, аутсорсингу та лізингу пер-

соналу дозволяється тільки за умови погодження з профспілкою, що діє на підприємстві;

- приймати таких працівників у штат агентства і, як правило, на умовах безстрокового трудового договору;
- повною мірою поширювати на таких працівників законодавство про працю та загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ім мають бути гарантовані: оплата праці – не менше розміру, визначеного галузеву угодою чи колективним договором для працівників підприємства, на яке направлено такого працівника агентством; час роботи та відпочинку – на умовах, визначених для працівників відповідних виробництв та правилами внутрішнього трудового розпорядку під-

приємства, на яке направлено такого працівника агентством; соціальне страхування – в розмірах, передбачених законодавством для видів діяльності й за класами ризику, що діють на підприємстві, на яке направлено такого працівника агентством);

- забезпечувати безпечні умови праці роботодавцем, у якого такий працівник виконує роботи. Він же несе відповідальність і відшкодує завдану працівникові шкоду в разі нещасного випадку на виробництві, згідно з чинним законодавством, умовами галузеві угоди та колективного договору;

- зобов'язати агентство гарантувати таким працівникам: право на участь у профспілці; право на ведення колективних переговорів та укладання колективного договору (угоди); оплату праці, а в разі незабезпечення необхідних обсягів праці – щонайменше виплату мінімальної заробітної плати; соціальне страхування; надання відпусток; періодичне перенавчання та підвищення кваліфікації; надання гарантії та компенсації в розмірах не нижче передбачених законодавством, колективним договором (угодою);

- заборонити агентству використовувати таких працівників з метою заміни персоналу, який проводить страйк або інші колективні дії тощо.

СТОРІНКУ ПІДГОТУВАЛА
ОЛЕНА ОВЕРЧУК, «ПВ»

ЗАХИСТ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ -

РАЙСА ЧИРВА,
«ГІВ»

Кожен із нас практично щодня буває у ролі споживача. Товарів чи послуг – байдуже. Важливіше, чи завжди ми задоволені якістю придбаних продуктів у супермаркеті або отриманих послуг мобільного зв'язку? Варіації невдоволення споживачів скільки завгодно. Хтось обурюється, хтось картає себе, а хтось починає шукати правди й сподівається, що в нашій країні права споживача можна відстояти. На цілком законних підставах.

БАЧИЛИ ОЧІ, ЩО КУПУВАЛИ

Прикро, але в українських магазинах на прилавках більше продукції, яка не відповідає нормативам, аніж такої, про яку з упевненістю можна сказати, що вона якісна. Експерти такий нонсенс пояснюють просто: ми унікальна країна, де продукти харчування дозволено виготовляти за технічними умовами (ТУ), у яких вимоги до якості – набагато нижчі, ніж у державних стандартах. Ось і виходить, що виробники випускають що завгодно, реалізатори пропонують це споживачеві, а в останнього не лишається вибору. Майже за Остапом Бендером: відносно чесний спосіб обдурення.

Фахівці стверджують: у тому, що споживач купує не якісну чи контрафактну продукцію, винен... сам споживач.

Во перш ніж придбати товар треба уважно, навіть присіплюючи, вивчити етикетку. На ній, згідно із законом, має бути подана доступна, необхідна, своєчасна та зрозуміла інформація. Одним словом – вичерпні дані про все, що стосується обраного товару. Складові, походження, вага, термін зберігання. Але, як свідчить практика, хіба що один із сотні покупців зацікавиться якоюсь там писаниною. А якщо споживач зі ста п'ятдесяти. Відтак порадою експертів – уважно читати етикетку – звичай нехтують.

Та навіть якщо споживач не тільки прочитає, а й уважно вивчить склад товару на етикетці, це йому ще нічого не гарантує. Во виробники

навчилися обходити і закони, і технічні регламенти, не завжди зазначаючи правдивий склад продукції. При цьому ціна не є запороукою якості. Сподіватися, що, придбавши дорочку ковбасу чи рибу, споживач убезпечить себе від неякісного чи фальсифікованого продукту, не варто.

Власне, така ситуація спостерігається не тільки з продуктами харчування. Прикро, але проблема нездовільної якості товарів уразила й ринок дитячого асортименту. Лозунг «Усе найкраще – дітям» залишився в далекому минулому. На якість і безпеку товарів для дітей звернули увагу і президент, і уряд. Держспоживінспекція за п'ять місяців п. р. перевірила 5 тисяч зразків товару для малечі, із яких більш як половину було знято з реалізації. Головна причина – цей

крам просто небезпечний. Більшість продукції, як кажуть контролери, не мала супроводжувальної документації та достовірної інформації про товар. Відтак якість товару, його походження вийшлися досить сумнівними. Тим часом у програті – споживач, котрий знає не тільки зовнішні матеріальні, а й моральні збитки. Його мало тішити, що в Україні діє так звана добровільна сертифікація, адже її проходять виключно ті виробники, які дбають про свою репутацію та імідж.

Експерти сподіваються, що парламент розгляне ще один законопроект, який міститиме норму щодо запровадження кримінальної відповідальності за випуск небезпечної харчової продукції. Виробники, у свою чергу, не надто переймаються. По-перше, законопроект іще не розглядали, а по-друге, це ще

треба довести, що продукт із маркою саме їхнього підприємства зашкодив здоров'ю споживача.

ЗБЕРІГАЙТЕ ЧЕК ЯК ЗІНЦЮ ОКА

Аксіомою – зберігати чек за придбаний товар – більшість українців нехтують так само, як і необхідно докладно вивчати написи на упаковці. І дарма. Бо у разі виникнення спірних питань обміняти чи повернути товар без товарного чека й довести свою правоту буде практично неможливо. Тому споживач завжди має скористатися своїм законним правом вимагати розрахунковий документ при покупці. Обов'язок продавця – завжди його надавати. Тільки чек вважається документальним підтвердженням факту купівлі товару й залишається єдиною надією уникнути непорозумінь між продавцем і покупцем. Допустимий також варіант так званого «м'якого чека», який має містити номер документа, за яким працює підприємець, його прізвище, ціну товару та обов'язково – кінцеву дату реалізації. Закон «Про захист прав споживачів», інші нормативно-правові документи вказують: має бути доказ того, що конкретний товар придбано саме у цього продавця. Це запору-

ка того, що товар можна буде повернути несумлінному реалізатору й ви отримаєте назад свої гроші.

Йдеться про супермаркети, великі й малі магазини, що обладнані касовими апаратами. Однак більшість людей купує товари на ринках. Суб'єкти підприємницької діяльності, котрі там працюють, як правило, таких документів не надають. Це ускладнює процедуру повернення товару. Мабуть, правильніше сказати – унеможливує.

Голова Державної споживчої інспекції України Сергій Орехов укротє закликає споживачів зберігати свій розрахунковий документ, бо це, на його думку, – ніточка до пошуку клубка винних. «Маючи чек, будьте певні, що, звернувшись до інспекції з питань захисту прав споживачів, ви отримаєте і матеріальну компенсацію, і відшкодування морального збитку», – наголошує урядовець.

Аби не доводити справу до пошуку винних, кажуть у Держспоживінспекції, не зайве поцікавитись у продавця наявністю супровідних документів, аби упевнитись, що вони мають право реалізовувати продукцію, дізнатись інформацію про виробника, переглянути відповідний документ, який підтверджує якість цього товару.

Понад 40 тисяч суб'єктів господарювання

перевірила минулого року Держспоживінспекція. У 90% випадків були зафіксовані порушення.

НЕ ТРЕБА ВИНАХОДИТИ ВЕЛОСИПЕД

Як побороти несумлінних виробників продукції і водночас захистити споживачів? Постійним реформуванням системи органів контролю цю біду не подолати. Експерти радять придивитися до зарубіжного досвіду: щось запозичити, а щось адаптувати до українських реалій. У країнах із розвинутою економікою діють національні органи, що покликані захищати права споживачів. У Канаді це управління із захисту прав споживачів, у сусідній Польщі – управління із захисту конкуренції і споживача, в Білорусі – управління захисту прав споживачів і контролю за рекламою. Не зайве вивчити й досвід європейських країн, де замість адміністративних штрафів за порушення нормативів безпеки товарів передбачена кримінальна відповідальність. Начебто незабаром така норма запрацює і у нас: несумлінного виробника можуть запроторити за ґрати аж на сім років. Цю норму списано з європейської практики. Та чи впровадять і чи приживеться вона?

СПРАВА САМИХ СПОЖИВАЧІВ?

“ Для того, аби виконувалися норми законів та постанов у сфері захисту прав споживачів, потрібно, щоб споживачі виявляли більшу активність. Адміністративними нормами тут нічого не вирішиш. Тим більше, що держава взяла курс на дерегуляцію та невтручання у бізнес. Хоча я вважаю, що там, де йдеться про здоров'я і життя людей, котролісма немає місця. Інша річ, що іноді під виглядом споживачького контролю служби перевірки просто тиснуть на бізнесменів. Але контроль за якістю продукції – від виробника до продавця – має бути. Я стою біля витоків руху за захист прав споживачів іще у 80-ті роки. Ми створювали асоціації захисту прав споживачів у регіонах, переймаючи практику інших країн. Так от, наприклад, у Франції дітей змалечку навчають основ економічного життя: що скільки коштує, як спланувати бюджет, як економити електроенергію тощо. І обов'язково – як захистити свої права. Такі ж навчання проходять і батьки.

Можливо, Україні варто перейняти цей досвід: з малечку пояснювати дітям, на що вони мають право. Тоді споживачька безпека перестане бути таким болючим питанням для країни.

ГРИГОРІЙ ОСОВИЙ,
ЗАСТУПНИК ГОЛОВИ ОФУ

Якщо продавець ухиляється від надання бодай частини таких документів, споживачеві ліпше відмовитися від придбання обраного товару.

І ще на одну обставину звернули увагу ті, що покликані захищати українців від несумлінних виробників: споживачі не знають своїх елементарних прав. А ті, хто ці права порушує, охоче цим користуються.

ДАЙТЕ КНИГУ СКАРГ!

Що передусім повинен зробити споживач, збагнувши, що його права були порушені? Найперше – вимагати книгу скарг і пропозицій, щоб зробити у ній відповідний запис. І обов'язково отримати відповідь. А далі – шукати правду й захисту у відповідних інстанціях. Куди зазвичай звертається пересічний споживач, якщо йому продали продукти, термін зберігання яких давно минув або якість яких сумнівна з інших причин? Як свідчить практика, до санітарно-епідеміологічної служби, Державної фітосанітарної служби, міліції або Держспоживінспекції. Для цього треба зовсім небагато: правильно оформити звернення. У ньому мають бути зазначені прізвище, ім'я та

по батькові, адреса, викладено суть питання, зауваження, заяви чи скарги, прохання чи вимоги. Кожне звернення до будь-якої служби ретельно перевіряється, причому досить оперативно – упродовж доби. Фахівці служби, до якої звернувся скаргник, перевірять підприємство і з'ясуують причини порушення прав споживача з боку тих, хто реалізував товар неналежної якості. Зазвичай рішення ухвалюється на користь покупця.

Однак у контексті вирішення спірних питань між покупцями й продавцями виникає логічне запитання: а чи не простіше так облаштувати контроль за якістю товарів і послуг, аби зменшити потік скарг? Виявляється – ні. У нас, бідкаються експерти, ще дуже недосконале законодавство. Навіть немає закону про відповідальність виробників. З огляду на це, на споживчий ринок потрапляє дедалі більше фальсифікату. Лави виробників, котрі свідомо випускають неякісну продукцію та приховують справжній уміст небезпечних інгредієнтів, із кожним роком поповнюються новими спритниками, що намагаються приховати правду за привабливою упаковкою.

Не складається також і з попереднім контролем – чезре уже згадані прогалини у

ЯК НАБЛИЗИТИСЯ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ?

Низка розпорядчих документів глави держави та нормативних актів уряду – це база, яка сприятиме адаптуванню системи технічного регулювання до європейських стандартів. Проте це лише перші кроки в цьому напрямі. Надалі належить виконати досить серйозну й масштабну роботу, аби привести у відповідність до вимог європейських стандартів усі без винятку системи технічного регулювання в Україні. Для забезпечення успішного результату таких заходів необхідно прийняти кілька нормативних актів, насамперед затвердити технічні регламенти до певних типів продукції, упровадити системи добровільної стандартизації та добровільного декларування відповідності. Процес розпочався. Але не тільки Україна поступово наближається до Європи, а й європейська спільнота рухається нам назустріч: зобов'язалася фінансово допомогти у реалізації цих заходів.

законодавстві. Для того щоб прибути на планову перевірку суб'єкта торгівлі, Держспоживінспекція має сповістити про це за десять днів. Сприяє така норма об'єктивному з'ясуванню причин певних порушень? Якби ж то! Готуючись до перевірки, той чи інший суб'єкт може повністю або частково виправити всі недоліки ще до зазначеного терміну перевірки. А після того, як ревізори підуть, усе повертається на звичне коло. У жодній країні не діє така практика, бо ж усі розуміють: аби перевірка мала ефект, її треба проводити тоді, коли суб'єкт-порушник цього не очікує. Щось на

кшталт контрольної закупки, традиційної для радянських часів.

Хоча, як стверджують фахівці органів контролю, і планові перевірки такі інколи дають досить відчутні результати. Тільки у першому кварталі ц. р., як повідомляє голова Держспоживінспекції України Сергій Орехов, спеціалісти відомства запобігли використанню українцями неякісних товарів на суму близько 7 мільйонів гривень, минулого року – понад 200 мільйонів, а за результатами розгляду скарг споживачам повернули майже 10 мільйонів гривень.

А скільки лишилося за кадром?

ЗАСЛУЖЕНЕ ОБРАННЯ

КРАЄЗНАВЕЦЬ
І ГОЛОВА ПЕРВИНКИ

Головою первинки Трускавецького Будинку учнівської творчості Олега Осійчука обрано на третю каденцію. Не за інерцією, як буває, коли в трудовому колективі все гаразд, а навпаки – за його бойовий характер!

Не секрет, що часто-густо не спільчани обирають кандидатуру профлідера, а сам роботодавець, який зацікавлений у співпраці з поступливою людиною. Олег Осійчук, кажуть, поєднує такі риси, як поміркованість, активність і принциповість. Його кандидатуру довго обдумували та обговорювали понад три десятки членів трудового колективу. Що зарахували до особистих заслуг керівникової гуртки велоспорту та юних інспекторів дорожнього руху, випускникової Дрогобицького педагогічного? Не лише 23 роки педдосвіду, а й те, що цей досвід він зміг сміливо реалізувати в дітях, своїх вихованців і в інтересах колег у екстремальній ситуації. Тоді йшлося про кардинальні зміни в долі трудового колективу: оскільки Будинок учнівської творчості розташований у старовинній будівлі в центрі курортного Трускавця, то на приміщення знайшлися інші претенденти. Дітей і вчителів спробували виселити на околицю міста. Та завдяки наполегливості директора Тимофія Бойка та колективу «крутим» цього зробити не вдалося. Зумі-

ли спільно, послідовно, на чолі з Осійчуком, переконати: скорочувати ставки й позбавляти підлітків талановитих наставників, щоб додати місту вуличних дітей і додаткових проблем правоохоронним органам, немає жодного сенсу – адже це ніяк не окупиться. Олег Романович захоплено розповідає про знану на Прикарпатті майстриню бісероплетіння Тетяну Осійчук. Вона захопила цією художньою справою десятки юних трускавчан. Гордиться місто і Будинок творчості народним майстром Михайлом Шиманським, а також Володимиром Винницьким, який відродив гексагональні шашки в краї (це давня козацька забава) і навчав школярів цій інтелектуальній грі. Спільно з дирекцією профком намагається організувати творче, цікаве, насичене дозвілля для молодого покоління міста. Олег Осійчук – людина дієва й креативна. Мандруючи з вихованцями – учасниками гуртка велоспорту Львівщиною, навчав їх і сам пізнав глибини краєзнавства. За словами лідера Трускавецького міського профспілки Марії Замішак, нічого краще, ніж Олег Романович, не проведе в курортному місті та його околицях екскурсію гостям. А вони приїжджають сюди з усіх куточків держави. Трускавець часто відвідують і профспілковці з інших областей України. Тож Олег Осійчук залюбки презентує їм рідний край і свої краєзнавчі набуток. Випускник інженерно-педагогічного факультету, він переконаний, що не лише передає людям свої знання: спілкування з ними та громадська робота дають йому сенс життя, творче зростання, внутрішній комфорт.

ОЛЬГА ЛОБАРЧУК,
Львівська обл.

ПАМ'ЯТЬ І ШАНА

Він об'їздив десятки країн, очолював міжнародні делегації... І завжди пам'ятав, хто він і звідки, вважаючи, що все, що є в житті – залежить лише від наполегливої праці. Хлопчаком з сільської глибинки на Луганщині Іван Гладкий став найкращим апаратником тоді ще молодого Северодонецького хімікомбінату, першим на цьому підприємстві був удостоєний Героя Соціалістичної Праці. Напередодні Дня хіміка на будівлі цеху виробництва метанолу ПАТ «Северодонецьке об'єднання «Азот» було урочисто відкрито меморіальну дошку, яка увічнила пам'ять про Івана Івановича Гладкого.

МЕМОРІАЛЬНА ДОШКА НА
ЧЕШЬ ПРОФСПІЛКОВОГО ДІЯЧА:
ВІН ПИШАВСЯ «АЗОТОМ»,
«АЗОТ» ПИШАЄТЬСЯ НИМ

Іван Іванович завжди з великою гордістю говорив про свою робочу школу на «Азоті». І земляки відповідають йому взаємністю.

На присвячений цій події урочистий мітинг прийшли хіміки різних поколінь. Звертаючись до присутніх, директор підприємства з кадрів, інформації та зв'язків із громадськістю, депутат міської ради Сергій Лебедєв сказав: «З ініціативи голови Правління «Азоту» Леоніда Бугайова прийнято рішення про встановлення меморіальних дошок на честь усіх Героїв Соціалістичної Праці нашого підприємства. На корпусі цеху азотної кислоти вже встановлено таку дошку пам'яті апаратника Олександра Верхова. Тепер ми віддаємо дань нашій спільній повазі Івану Івановичу Гладкому – людині, якою пишається наш «Азот» і все місто».

Про трудовий шлях героя розповіла завідувача народним музеєм підприємства Ольга Головок. Так, Іван Іванович починав свою робочу біографію слосарем, потім став апаратником, без відриву від виробництва закінчив інститут, очолив зміну, був заступником начальника цеху. Невдовзі його обрали головою профспілкового комітету підприємства, а згодом – секретарем Української ради профспілок,

секретарем Всесоюзної Центральної Ради профспілок. Також він обіймав і високу державну посаду. «Наш земляк завжди підтримував зв'язок із рідним трудовим колективом, допомагав йому, – наголосив у своєму виступі заступник голови правління, технічний директор «Азоту», заслужений працівник промисловості України Іван Волохов. – Його приклад показує, що працювати, цілеспрямована людина може домогтися багато чого. У нас на підприємстві такі люди в пошані, з них бере приклад молодь».

Начальник виробництва «Оргсинтез» Анатолій

Вакулєнко та начальник цеху виробництва метанолу Анатолій Пастушний розповіли про те, що азотівці продовжують у своїх справах традиції передовиків, адже ті вчать їх не зупинятися, йти в ногу з часом, упроваджувати нові й передові ідеї у виробництво. Це тим більше важливо, бо продукція з маркою Северодонецького «Азоту» (метанол – перший із хімікатів країни, удостоєний державного Знака якості) затребувана і в Україні, і за кордоном.

Під оплески хіміків із меморіальної дошки спадє покривало. На ній викарбувані портрет відомого хіміка із Золотою Зіркою

і слова: «У цьому цеху в 1955 році починав свій славний трудовий шлях Герой Соціалістичної Праці Гладкий Іван Іванович».

Пригадую особисті зустрічі з Іваном Івановичем. Як перший випускник місцевого інституту він завжди приїжджав із Москви на підприємство з нагоди ювілейних дат. Тоді, у роки перебудови, наш земляк очолював Державний комітет СРСР із праці та соціальних питань. Але така висока посада анітрохи не завадила нашим задушевним бесідам, спогадам. Говорили і про те, що багато молодих інженерів за прикладом Івана Гладкого перейшли з добре налагодженою роботою цеху в новий – капролактама, зі ще не відпрацьованими технологіями. Там він навчив та відмінно організував роботу апаратників своєї зміни, вивів її у передові. Цей почин відіграв велику роль в освоєнні лусківих виробництв. У Москві Іван Гладкий передав для газети «Северодонецький хімік» унікальні фотографії, які виставлені нині в експозиції народного музею підприємства.

СЕМЕН ПЕРЦОВСЬКИЙ,
Луганська обл.

Близько
800
школярів

протигом року відвідують Трускавецький Будинок учнівської творчості, що дає змогу їхній вільний позачасний час, завдяки учителям-наставникам, спрямувати в конструктивне русло.

ЛЬВІВЩИНА

ЗНАННЯ – ЦЕ СИЛА

Старі істини для профспілки набувають нового сенсу, переконана голова Золочівської районної профорганізації працівників освіти і науки Людмила Бохна. Людмила Мар'янівна, яку обрано профлідером освітян на першу каденцію, має свіжий погляд на старі проблеми громадської організації.

І перше, про що вона подбала разом з роботодавцями, – надходження правової інформації та відповідні комп'ютерні програми для щоденної роботи профспілки. «Чим більше знаєш, – каже вона, – тим більше виникає запитань, які потребують відповіді, уточнень, які можуть надати лише профспілкові юристи, бо мають відповідну спеціалізацію та практичний досвід». Тому золочівці стали ініціаторами семінару-навчання, який провели для 30 голів первинних профорганізацій району за участі голови обласної галузевої профспілки Марії Яцейко, завідувача відділу соціально-економічного захисту та заробітної плати Мар'яна Калина.

Про дотримання статутних норм, посилення ролі первинок та організаційну роботу

профкому провели діалог з активістами заступник голови обласної організації Галина Долішня та спеціаліст з організаційної роботи Ірина Індічовська. Закон про відпустки педагогів прокоментував юрисконсульт обласної освітянської профспілки Василь Корчинський.

Крім того, учасники семінару отримали можливість поєднати приємне з корисним. Активісти Золочівщини оглянули профспілку майно своєї організації – Будинку учених, ознайомившись з історією цієї пам'ятки архітектури, особливостями та напрямками функціонування. Львівські колеги організували їм екскурсію пам'ятними місцями обласного центру, а такі знання для професійної роботи освітян ніколи не будуть зайвими.

ГУРТОМ ПРОТИ СТИХІЙ

У першій декаді червня зливи й град завдали справжнього лиха чотирьом районам Львівщини. Постраждали будинки проєкти, клуби, фельдшерсько-акушерські пункти, житлові будинки. На щастя, обійшлося без людських жертв.

Під «гарячу руку» стихій в Дрогобицькому та Жидачівському районах серед сотень інших потрапили й садиби членів профспілки працівників освіти. Дошова смуга охопила кілька сіл Дрогобищини – Волощу, Тинів та Грушеві, уцент розбивши на своєму шляху дахи з шиферу та вікна. Постраждали також помешкання, городи, будівлі навчальних закладів у Вовчатичах, Сургові, Загірчківі та частина вулиць містечка Ходорів Жидачівського району. Кажуть, що городи понад 150 освітянських садіб якоїсь миті перетворилися на чорне місиво – всі насадження змішалися з глиною. Зруйновано покрівлі та розбито вікна трох шкіл у Ходоріві. Навчальні заклади ремонтує спільними зусиллями громади на кошти, виділені місцевою владою й управліннями освіти. Актами комісії, які створені місцевою владою, послугується й освітянська профспілка. Обласні та районні організації виділили кошти

на допомогу постраждалим сілчанам. «Близько півсотні дрогобичан отримують грошову допомогу через районну та первинні організації своєї професійної спілки залежно від завданих збитків», – розповіла районний профлідер освітян Дрогобицького району Ольга Грицик. «Ми також приймаємо рішення нашого колегіального органу щодо розміру одноразової допомоги постраждалим від цього річної червневої стихії», – додає голова Жидачівської освітянської профспілки Любов Герасимків.

У разі надходження заяв про особливі випадки та необхідності відрядити дітей сілчан на відпочинок під час ремонту помешкань розглядатиметься можливість зробити це через оздоровчі табори. Словом, профлідери намагаються застосовувати індивідуальний підхід до проблем сілчан, викликаних стихійним лихом.

ОЛЬГА ПОДОЛЯН

ЧЕРНІГІВЩИНА

ЗУСТРІЧ В ІСТОРИЧНОМУ СЕДНЕВІ

Чергове засідання навчально-методичної ради Федерації профспілкових організацій Чернігівської області, що традиційно відбувається на початку літа, цього разу зібралося в досить незвичному місці. Профспілкові лідери, які вже багато років визначають пріоритети і напрями розвитку системи профосвіти області, зустрілися в мальовничому історичному містечку Седнів. У засіданні взяли участь голова навчально-методичної ради Петро Чорнорот та голова Федерації профорганізації області Микола Богдан.

Удень зустрічі члени навчально-методичної ради взяли участь у засіданні ради, ознайомилися з досвідом роботи первинної профспілкової організації ЗАТ НВО «Еліткартопля» та відвідали історичні місця Седнева, зокрема гідроелектростанцію, кам'яницю та палац Лизогубів.

Традиційно на літньому засіданні ради підбивають підсумки роботи за навчальний рік, а також обговорюють пропозиції щодо розвитку системи профспілкової освіти в найближчому майбутньому. Так, профспілкові лідери розглянули питання організації і проведення у районах і містах області виїзних семінарів для голів первинних профорганізацій, бухгалтерів та скарбників, спільних навчальних семінарів з Головним управлінням праці та соціального захисту населення облдержадміністрації, навчання членів виборних профспілкових органів, уроків «Профспілки – захисники наших прав» для учнів перших курсів вишів та закладів профтехосвіти. Було вирішено в наступному навчальному році докласти більше зусиль для організації навчання сілчан у трудових колективах за програмою «Азбука правих знань», а також молодіжного профспілково-

го активу. У жовтні розпочнеться робота нових шкіл профактиву в двох районах області та м. Чернігові.

Рішенням ради було затверджено нові методичні розробки, зокрема «Оподаткування профспілкових доходів та виплат», «Оплата праці» тощо.

Також на засіданні обговорювалися питання участі навчально-методичного центру профспілок у щорічному Всеукраїнському огляді конкурсі ФІУ на кращий профспілковий навчальний заклад.

Перед членами ради виступила голова однієї з найактивніших у районі первинних профспілкових організацій – ЗАТ НВО «Еліткартопля» Лідія Могилевець. Вона розповіла про роботу підприємства з виведення нових сортів картоплі, зернових та зернобобових культур, а також діяльність первинки. Продовжила зустріч голова Чернігівського райкому профспілки АПК Тамара Пальчук, яка зупинилася на проблемах роботи з приватними власниками сільгосптовариств і фермерів, більшість яких

прагнуть будь-що позбутися профспілок. Хоча є й певні успіхи: сільське господарство поступово виходить із періоду занепаду і нарощує обсяги виробництва, а відповідно, з'являються перспективи й для розвитку профспілок.

Що стосується власне місця проведення засідання ради, то його, без перебільшення, можна назвати «незвіданою перлиною», розташованою в передмісті Чернігова. Містечко має багату й цікаву історію, починаючи від часів Київської Русі та козаччини. Протягом кількох століть у Седневі мешкали відомі дворянські родини, зокрема Лизогубів, які зробили значний внесок у розвиток своєї малої батьківщини. Залишили тут свій слід і такі видатні українці, як Тарас Шпиченко і Леонід Глібів.

Під час перебування в Седневі членів ради супроводжували представники профспілкової організації ВАТ ЕК «Чернігівобленерго» (голова Володимир Ленько). Компанія вже протягом багатьох років опікується Седнівською ГЕС, а також пам'яткою архітектури – кам'янницею Лизогубів.

З'ЯВИЛАСЯ НАДІЯ НА ЗАРПЛАТУ

Нещодавно з Міністерства фінансів України надійшла відповідь на звернення Городнянської районної організації профспілки працівників освіти і науки України з приводу ситуації, що склалася в районі з фінансуванням галузі. А вже через неврегульованість бюджетної політики наприкінці травня перед освітянами району виникла заборгованість із виплат зарплати, відпускних та допомоги на оздоровлення.

31 травня відбулася зустріч профспілкового активу району з представниками влади різних рівнів, на якій обговорювалися причини виникнення проблеми заборгованості й шляхи її вирішення. Водночас освітяни висловили рішучу готовність обстоювати своє право на оплату праці, для початку відмовившись йти у відпустку, поки їм не буде виплачено зарплату. Від самого початку виникнення заборгованості Чернігівський обласний комітет профспілки під керівництвом Тетяни Матвеєвої проводив серйозну роботу з органами державної влади щодо якнайшвидшого врегулювання цього питання. І ось з'явилася реакція з Києва. Так, у своєму листі Міністерство фінансів України інформує про те, що передчасно додаткові дотації для місцевих бюджетів, а також оплати праці співробітників бюджетних установ Чернігівської області. Наведені в листі роз'яснення дозволяють сподіватися на швидке вирішення проблеми фінансування освітянської галузі Городнянського району і недопущення подібних ситуацій в майбутньому.

ВІТАЛІЙ КОПИШ,
ЗАСТУПНИК ЗАВІДУВАЧА
НАВЧАЛЬНОГО
ВІДДІЛУ НМЦ ФПО

ФІНАНСОВЕ ПИТАННЯ

РАДИ ПРАЦЮЮТЬ ЗА РАХУНОК ДЕРЖБЮДЖЕТУ

Хто фінансує здійснення органами місцевого самоврядування делегованих їм повноважень органів виконавчої влади та виконання рішень органів державної влади?

Галина ДРОБОТЮК,
м. Бердянськ,
Запорізька обл.

Згідно зі статтею 67 ЗУ «Про місцеве самоврядування України» держава фінансує здійснення органами місцевого самоврядування повноважень органів виконавчої влади у повному обсязі за рахунок закріплення за відповідними місцевими бюджетами джерел доходів бюджету, надання трансфертів із державного бюджету, а також передавання органам місцевого самоврядування відповідних об'єктів державної власності.

На виконання рішень органів державної влади, які потребують додаткових витратів, органам місцевого самоврядування обов'язково виділяються додаткові фінансові ресурси. Такі рішення органи місцевого самоврядування виконують у межах виділених їм фінансових коштів. Витрати, які виникли внаслідок рішень органів державної влади і попередньо не були забезпечені відповідними фінансовими ресурсами, компенсуються державою.

ЗАКОНОМ ПЕРЕДБАЧЕНО

Хочу влаштуватися до міської ради на посаду службовця. Як вимоги висуваються до рівня професійної компетентності кандидата, чи існують певні обмеження щодо вступу на таку посаду та у якому законодавчому акті їх визначено?

Володимир ШЕРБАК,
м. Житомир

СЛУЖБА В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Право на службу в органах місцевого самоврядування та обмеження щодо вступу на таку службу передбачені статтею 14 Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» (далі – Закон).

Право на службу в органах місцевого самоврядування з урахуванням вимог щодо рівня професійної компетентності, напрямку підготовки (спеціальності) та обмежень, установлених цим Законом, має громадянин України, якому виповнилося 18 років і який вільно володіє державною мовою, незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання.

На службу в органах місцевого самоврядування не може бути прийнята особа, яка:

- 1) за рішенням суду визнана недеєдатною;
- 2) має судимість за вчинення умисного злочину, якщо така судимість не погашена або не

знята в установленому законом порядку;

3) відповідно до вироку суду позбавлена права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю;

4) піддалася адміністративному стягненню за корупційне правопорушення – протягом трьох років із дня набуття відповідним рішенням суду законної сили (крім сільських, селищних, міських голів);

5) не є громадянином України.

Не допускається прийняття осіб на посади в органи місцевого самоврядування, де вони матимуть у безпосередньому підпорядкуванні близьких їм осіб або прямо їм підпорядковуватимуться.

Людина, яка вступає на службу в органи місцевого самоврядування, зобов'язана до призначення на посаду вийти зі складу виконавчого органу чи наглядової ради підприємства або організації, що мають на меті одержання прибутку (крім випадків, коли особа здійснює функції з управління акціями (частками, паями), що на-

лежать державі або територіальній громаді, та представляє інтереси держави або територіальної громади в раді товариства (спостережній раді), ревізійній комісії господарського товариства), припинити іншу оплачувану діяльність (окрім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики зі спорту) або підприємницьку діяльність.

На службовця органів місцевого самоврядування поширюються інші вимоги та обмеження, встановлені Законом України «Про засади запобігання і протидії корупції».

Згідно зі статтею 15 Закону особа, яка претендує на обіймання посади в органах місцевого самоврядування, якщо інше не передбачено законом, повинна відповідати таким мінімальним загальним вимогам до освітньо-кваліфікаційного рівня та досвіду роботи:

- 1) для посад підгруп II–5, III–5 – базова вища освіта або середня освіта та стаж роботи не менш як два роки;
- 2) для посад підгрупи V–5 – середня освіта та стаж роботи не менш як два роки;

3) для посад інших підгруп (окрім підгруп I–3, I–4, I–5) – мінімальні загальні вимоги до освітньо-кваліфікаційного рівня та досвіду роботи, передбачені для посад державної служби відповідних підгруп.

Вимоги до рівня професійної компетентності осіб, які претендують на обіймання посад підгруп I–3, I–4, I–5, окрім посад сільського (селищного, міського) голови, а також спеціальні вимоги до досвіду роботи, вимоги до напрямку підготовки (спеціальності) та інші вимоги до рівня професійної компетентності встановлюються відповідною місцевою радою згідно із затвердженими нею профілями професійної компетентності посад.

Спеціальні вимоги до досвіду роботи, вимоги до напрямку підготовки (спеціальності) та інші вимоги до рівня професійної компетентності осіб, які претендують на обіймання посад підгруп II, III і V, встановлює голова відповідної місцевої ради, сільський (селищний, міський) голова в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування й реалізує державну політику у сфері державної служби.

Встановлені місцевою радою, головою відповідної місцевої ради, сільським (селищним, міським) головою вимоги до рівня професійної компетентності осіб, які претендують на обіймання посади службовця органів місцевого самоврядування, можуть переглядатися не частіше ніж один раз на рік.

ВИБОРНА ПОСАДА

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СІЛЬСЬКОГО ГОЛОВИ

Яке законодавство визначає права й обов'язки сільського голови та які гарантії на нього поширюються?

Валерій ГИРЩУК,
м. Броди,
Львівська обл.

У статті 12 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено права та обов'язки посадових осіб територіальних громад, села, селища та міста.

Так, сільський (селищний, міський) голова є головною посадовою особою територіальної громади відповідного села (добровільного об'єднання в територіальну громаду мешканців кількох сіл), селища, міста. Сільський (селищний, міський) голова обирається територіальною громадою на основі загального, рівного, прямого виборчого права шляхом таємного голосування в порядку, визначеному законом, і здійснює свої повноваження на постійній основі. Строк повноважень сільського (селищного, міського) голови, обраного на чергових місцевих

виборах, визначає Конституція України.

Сільський (селищний, міський) голова очолює виконавчий комітет відповідної сільської (селищної, міської) ради, головує на її засіданнях.

Він не може бути депутатом будь-якої ради, суміщати свою службу з іншою посадою, у тому числі на громадських засадах займатися іншою оплачуваною (крім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики зі спорту) або підприємницькою діяльністю.

На сільських (селищних, міських) голів поширюються повноваження та гарантії депутатів рад, передбачені законом про статус депутатів рад, якщо інше не встановлено законом.

ПРИСЯГА СЛУЖБОВЦЯ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

«Усвідомлюючи свою високу відповідальність, урочисто присягаю, що буду вірно служити громаді та Українському народові, неухильно дотримуватися Конституції та законів України, втілювати їх у життя, охороняти права, свободи й законні інтереси громадян, сумлінно виконувати свої службові обов'язки».

НІХТО НЕ ЗАБУТИЙ, НІЩО НЕ ЗАБУТО

У День скорботи і вшанування пам'яті жертв війни до Харківського Меморіалу Слави в Лісопарку традиційно сходяться діти, які відпочивають в оздоровчих закладах. Саме цього дня Об'єднання профспілок Харківської області проводить для них лінійку пам'яті, присвячену скорботній даті.

Не став винятком і нинішній рік. Як завжди, базовими таборами для проведення заходу були «Лісовий вогник» Харківського державного авіа-

ційного виробничого підприємства (начальник Наталія Акіменкова) і «Факел» комунального підприємства «Харківводоканал» (начальник Євген Бруснікін). Загалом у лінійці пам'яті взяли участь понад 500 дітей.

Найпочесніші гості події – заслужені ветерани, які приймали квіти і слова щирої вдячності, побажання здоров'я і довгих років життя. У пам'ять про заги-

блих у роки війни до підніжжя монумента Батьківщини-матері було покладено квіти.

Діти висловили свою подяку ветеранам, підготувавши для них урочисте театралізоване дійство. Важко повірити, що на його підготовку в маленьких громадян було всього кілька днів, адже перша табірна зміна тільки розпочалася. Всі номери виконували співробітники дитячих оздоровчих

закладів та діти, які в них відпочивають.

Профспілки Харківщини впевнені, що подібні заходи не тільки викликають велику зацікавленість у зростаючого покоління, а й сприяють його морально-етичному та патріотичному вихованню, якого так не вистачає в наш час. Тому традицію проведення лінійок пам'яті буде обов'язково продовжено й наступного року.

АМАТОРИ

ЗАСЛУЖЕНА ПЕРЕМОГА

На Всеукраїнському огляді-конкурсі культурно-освітніх закладів профспілок у номінації «Кращий культурно-освітній заклад» здобув перемогу клуб Волочиського (Хмельницька обл.) машинобудівного заводу ПАТ «Мотор Січ» (завідувачка – Ганна Фляшовська, художній керівник – Михайло Вдовин).

...Усе розпочалося в далекому 1972 році з самодіяльного духового оркестру. Згодом, за ініціативи робітничої цеху № 401 Галини Бистран, було створено агітльотбригаду «Факел». Аматори з ентузіазмом узялися до справи – і нагороди не забарилися. Молоді хлопці й дівчата стали дипломантами та лауреатами багатьох фестивалів і конкурсів. Здійснилася ще одна мрія Галини Григорівни: при клубі з'явився так званий «Малий театр». І знову – безліч Почесних грамот, дипломів, а найголовніше – визнання.

У 1981-му клуб очолює знайомий музикант Віктор Чеховський, який створює на підприємстві вокально-інструментальний ансамбль. Певний час і сам залюбки грає в духовому оркестрі. Згодом заводська творча дружина повноцінною танцювальним колективом. Це – заслуга Наталії Барішевої. Отож, у невеликому залі машинобудівного заводу з'явилася стільки творчих колективів, що позаздрив би не один районний Будинок культури.

А час біжить невлабно. Змінюються керівники клубу. На особливу повагу заслуговує Борис Гудименко – талановитий, віддана справі людина, вмілий організатор, завдяки зусиллям якого клуб міцніє, розвивається, повноцінною сценічними костюмами, інструментами. До речі, при ньому духовий оркестр здобув звання «народного».

У 1988 році створено перший у Волочиську та районі ансамбль бального танцю, яким успішно керує Наталія Барішева.

Рік у рік зростає кількість гуртків, і кожен з їхніх керівників, а це Валерій Дубич, Орест Хом'як, Орест Чирський, Володимир Квасніцький, Алла Ла-

комська, зробив вагомий внесок у розвиток аматорського мистецтва на підприємстві. Незважаючи на кризу останніх років, творчий колектив гідно підготувався до 40-річчя підприємства (2011 рік), зберігши і штат культурників, і матеріальну базу. При клубі діють народний духовий оркестр, хоровий і танцювальний колективи, ансамбль народних музик, чоловічий та жіночий квартети, тріо, дуети та солісти, дев'ять гуртків аматорського мистецтва. Організуються виставки декоративно-прикладного мистецтва. А творчі гурти заводу, які мають чимало нагород, у тому числі Федерації профспілок України і області, беруть участь у різноманітних заходах міського, районного та обласного рівнів, оглядах-конкурсах, концертах, святкуваннях до державних, професійних, ювілейних дат, вшануванні кращих трударів. Із 2003 року клубом успішно завідує Ганна Фляшовська – голова культмасової комісії профкому. За вагомі досягнення в громадській і трудовій діяльності її портрет занесено на Дошку пошани Федерації профспілок області.

На щастя, заводський аматорам не бракує уваги та підтримки: про культурний заклад постійно дбають голова ради директорів товариства, Герой України В'ячеслав Богуслаєв, адміністрація Волочиського заводу – директор Валентин Пастернак і профспілковий комітет на чолі з Євгеном Сіньковим. Самодіяльні колективи забезпечені костюмами, оргтехнікою, апаратурою, музичними інструментами.

АНАТОЛІЙ ЛАГУНЕЦЬ,
ЗАВДУВАЧ ПРЕС-ЦЕНТРУ
ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФСПІЛОК
ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛ.

АП!

“Цирк – останній притулок чистого мистецтва.”
(Українська приказка)

ШИКУ-БЛИСКУ ДАЙ!

«Детство пройшло давно, стала я взростом, но – в цирк влюблена я все равно!» – співала красуня Теодора в незабутній кінострічці «Містер Ікс». Тож чаро варто пригадувати (для переконливості!) десятки чудових фільмів, літературних творів (хоча б О. Купріна), присвячених цирку взагалі і цирковим артистам зокрема, аби довести і без того давно доведене: цирк – це наша любов, це нев'яуче дитинство в його найбільш мужньому та яскравому прояві!

Нова вистава в Київському цирку «Шик, блиск, краса!», поза сумнівом, потішила маленьких і дорослих глядачів. Хіба що дорослі, можливо, відчують ностальгію за «живим» оркестром – там, нагорі, понад арену, – який незмінно очолював талановитий Василь Петрусь; бракує й інспектора манежу, котрий гідно й урочисто оголошував виступи артистів: теж незабутній і теж практично незмінний Володимир Титов. Нині всю цю розкіш спілкування з цирковим мистецтвом замінює фонограма...

До речі, діти, насолоджуючись цирковою виставою, саме тут, у цирку, можуть несподівано, передусім для власних батьків, виявити деякі засадні риси свого характеру. Йдеться про виступи дресированих тварин – і реакцію дитини на звиртот та поведінку дресировальника. Одні тшатяться з певних видимих елементів виправдані(?) жорстокості, ні про що не замислюючись, а інші завмирають у слюзах, жалючі тварину, привчену до беззаперечної слуханості. Втім, на те він і цирк, і завжди був саме таким, і звірі потрібні йому не будуть, а лише талановиті. Отже, вони – теж артисти і цінують оплески не менше, ніж їхні приборкувачі.

Як відомо, перший стаціонарний цирк у Києві (він загалом називався «Альказар»), двоповерхову кам'яну споруду, відкрив 1875 року австрієць Ігнатій Соботт на розі Фундуклевської та Ново-Єлисаветської (Б. Хмельницького й Пушкінської). Нині там Наці-

онна академічний театр російської драми ім. Лесі Українки. Але, між іншим, циркові видовища влаштувалися в Києві з давніх-давен: на майданах, розважаючи публіку, виступали еквілібристи, скоморохи, вуличні гімнасти, навклячі бійці, що їх зображено на фресках Софійського собору, спорудженого ще в XI столітті. Знаючи схильність народу до видовищ, власник покладав на «Альказар» великі надії й не шкодував грошей на пишний вистави. Та, на жаль, від блискучої ідеї довелося відмовитися, оскільки шалені витрати не відшкодовувалися.

Проте сама ідея стаціонарного цирку в Києві, звісно ж, не зникла, лише чекала слушного часу. І виникла знову наприкінці позаминулого – початку минулого століття. Цю історію теж

можна назвати свого роду «циркою». Автором нарешті здійсненого задуму став молодий зять київського генерал-губернатора Петро Крутіков, талановитий юрист, на якого чекала блискуча кар'єра. Але любов до коней перемогла. Крутіков, повідомляє circus.kiev.ua, купив маєток на Великій Васильківській, поряд улаштував манеж і шодня дресировував дві з половиною сотні власних коней. У 1897 році він разом зі своїми вихованцями вирушив у велике гастрольне турне й усюди мав триумфальний успіх. Номери були унікальні, як і манера виступу: Петро Крутіков виходив на манеж без батога й керував кінями, наче маг, лише артистичними змахами рук у білих рукавичках. Публіка шаленіла! Зрештою, в березні 1903 року Крутіков дістав дозвіл

Миської думи побудувати приміщення цирку на вулиці Миколаївській (потім Карла Маркса, а нині – Горького). І назвав свій цирк Hippo-Palace. Але самих лише коней публіці було замало. І на арені з'явилися хижакі – ведмеді, леви, тигри, що якраз тоді «входили в моду» на аренах світу. Одна з перших дресированих мавп, за тим же джерелом, – самка шимпанзе – дуже кумедно наслідувала манери світської дами.

Цирк мав пречудову акустику, й Петро Крутіков здавав його в оренду всьвітньо відомим співакам (Ф. Шаляпіну, Л. Собінову, М. Баттістіні та ін.), письменникам (О. Купріну, В. Маяковському), симфонічним оркестрам, лекторам (приміром, В. Мейергольду), кінопрокатникам.

А вже сучасну, звичну для киян і гостей столиці будівлю Київського цирку споруджено за проектом архітектора В. Жукова й відкрито 5 листопада 1960 року. Понад 40 років життя віддав йому видатний діяч циркового мистецтва, народний артист України Борис Заєць, людина з високим міжнародним авторитетом. Саме він зумів створити справжній колектив і пречудові програми, виразно українські, що практично не поступалися славетним манежам Москви й Петербурга.

А 1998 року наш цирк дістав статус Національного цирку України, тобто – головного. Саме на його базі створюються більшість номерів, які потім з блискучою гастролією усім світом.

СТОРІНКУ ПІДГОТУВАЛА
ТЕТЯНА МОРГУН, «ТВ»

НАШІ – НАЙКРАЦІ!

Ми вже писали, що 19-річний український жонглер Олександр Коблік 2009 року посів перше місце на Паризькому фестивалі циркового мистецтва «Цирк завтрашнього дня», а на 30-му ювілейному Всесвітньому фестивалі циркового мистецтва «Цирк майбутнього» (також у Парижі) отримав золоту медаль і три спеціальні призи: Петербургського цирку, французького телеканалу Art і приз краімоу жонглеру від призера міжнародних циркових фестивалів, артиста Cirque du Soleil Віктора Кітєва. Як пише maestrostudio.com.ua, артист цирку «Кобзов» О. Коблік представив у Парижі номер «Моряк», який нині став його візитівкою. Фокус у тому, що юнак жонглює одразу десятьма м'ячами. Зал аплодував йому стоячи! Взагалі 2009 року Україна стала абсолютним світовим лідером у царині циркового мистецтва. Відзначилися також українські гімнасти на ременях – Дмитро Григоров та Олеся Шульга, які привезли додому «Золото клоуна» за номер «Політ пристрасті».

МАСОВА ФІЗКУЛЬТУРА

ПРАЦЯ І СПОРТ
ВЕДУТЬ ДО ВИСОТ

У Колонній залі столичної держадміністрації відбулося урочисте нагородження учасників IV Спартакіади Об'єднання первинних профспілкових організацій Київради та КМДА. У змаганнях із п'яти видів спорту взяли участь 570 працівників, які представляли 37 із 66 організацій, що входять до складу Об'єднаного комітету профспілки.

Змагання розпочалися у лютому і завершилися у квітні. До програми турніру входило п'ять видів спорту, в яких узяли участь 29 команд із шахів, 29 – із шашок, 30 – із настільного тенісу, 20 – з волейболу та 23 команди з міні-футболу. У нагородженні призерів спартакіади взяли участь олімпійська чемпіонка, володарка Кубка світу зі спортивної гімнастики Стелла Захарова, чемпіон Олімпійських ігор, чемпіон Європи з легкої атлетики Віктор Бураков, чемпіонка світу, майстер спорту міжнародного класу з гандболу Любов Бартова, міжнародний майстер ФІДЕ із шахів Володимир Чубар і дворазовий чемпіон Радянського Союзу у складі київського «Динамо» футболіст Віктор Хлус. За підсумками змагань кращими шахістами серед жінок виявилися Ганна Кучер із Деснянської РДА, серед чоловіків – Валерій Тутов із центру соціальних служб сім'ї, дітей та молоді Поділь-

ського району. У змаганнях із шашок перемогу здобули Людмила Крижанівська (Солом'янська РДА) та Андрій Ілюхін (Дарницька РДА). Серед тенісистів перші місця посіли Світлана Юренева із ЦСССДМ Подільського району та співробітник ЦСССДМ Дніпровського району Олексій Бабець. У баталіях із футболу перемогла команда Дарницької РДА, а її голову Сергія Вітковського було визнано кращим гравцем-керівником у змаганнях із міні-футболу. У волейбольних баталіях не було рівних команді Державної фінансової інспекції в місті Києві. Усі переможці отримали пам'ятні кубки та дипломи, а також грошові винагороди. За підсумками IV Спартакіади ОППО Київради та КМДА «Праця і спорт ведуть до висот» перше загальнокомандне місце посіла команда Київської міської державної адміністрації.

ТЕТЯНА РУБАН, «ПВ»
ФОТО КИРИЛА ЛАТИШЕВА

“Сьогодні дуже приємно бачити в залі всіх, хто брав участь у спортивних змаганнях. Так, переможці є, але переможених немає, тому що головним завданням спартакіади є залучення держслужбовців до занять фізичною культурою і спортом. Я відчувала велику радість і піднесення від сьогоднішнього вечора, адже ми виконали колосальну роботу.

ВІРА БЕЛЕЙ,
ГОЛОВА ОППО
КИЇВРАДИ ТА КМДА,
ЗАСЛУЖЕНИЙ ПРАЦІВНИК
СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ

ФУТБОЛ

Футбольне свято під назвою Євро-2012 тріумфально скінчило свою ходу футбольними полями Польщі та України. У неділю у вирішальному матчі збірна Іспанії досягла фантастичного успіху: виграла третій поспіль представницький турнір міжнародного масштабу (чемпіонати Європи 2008 і 2012 років і чемпіонат світу-2010). Піренейці втретє приміряли європейську корону, а також стали першою командою, яка зуміла захистити титул тріумфаторів континентальної першості.

ТРЕТЯ ВЕРШИНА ПІРЕНЕЙЦІВ

ЧЕМПІОНАТ
ЄВРОПИ-2012. ФІНАЛ
Іспанія – Італія – 4:0
(Сільва, 14, Альба, 41,
Торрес, 84, Мата, 88)

Чинні чемпіони світу та Європи впевнено здолали останній бар'єр на шляху в історію. Але навряд чи хтось узявся б спрогнозувати настільки відверте домінування іспанців у вирішальному матчі після перегляду півфіналів.

У першому матчі за вхід до фіналу піренейське протистояння завершилося безрезультатно і в основній, і в додатковий час. Причому слід зазначити, що чинні чемпіони світу та Європи лише в екстра-часі мали помітну перевагу над суперниками. Однак гору над португальцями підо-

пінці Вісенте дель Боске взяли лише у серії післяматчевих пенальті. Натомість в іншому півфіналі, де зустрічались італійці з німцями, події розвивалися усупереч практично всім прогнозам. Підопічним Чезаре Пранделлі вдалося вразити чи не всіх футбольних експертів, а головне – опонентів! Замість очікуваного традиційного італійського катеначчо вони пішли на суперників із відкритим забралом, до чого німці виявилися неготовими. Готуючись пробитися через «автобус поблизу штрафної», підопічні Льова у ході матчу так і не змогли перебувати, коли з'ясувалося, що суперники і не збиралися відсиджуватися у захисті, а навпаки – готові до боротьби за домінування на кожному клаптику поля. Тож підсумковий рахунок 2:1 на користь італійців цілковито не відображає реалій гри, після закінчення якої тренер-

ській мудрості Пранделлі та самовідданості й майстерності його підопічних не співали осанну хіба що люті ненависники серії А. Відтак напередодні фіналу футбольна спільнота радше перебувала у невизначеності. Гра італійців проти німців насправді й вразила, й око милувала. З іншого боку, домінування в останні роки «Червоної фурії», як і «Барселони» на клубному рівні, гравці якої і становлять кістяк іспанської збірної, багатьом уже трохи набридло. Та її статистика свідчить, що в офіційних матчах іспанці в основний час не перемогли італійців 92 роки!

У неділю синьйор дель Боске і К° дали вичерпну відповідь на всі закиди, вкотре переписали книгу рекордів й оновили статистичні дані. Піренейці апенінців хіба що не втоптали в газон «Олімпійського». Зберігши свою основну игрову ознаку – тотальний

Найкращим гравцем турніру експертна комісія УЄФА визнала півзахисника збірної Іспанії Андреса Іньєста.

контроль за м'ячем, «Черво-на фурія» помітно додала у швидкості та ігровій вертикальності передач у вертикальному напрямку, тобто у бік воріт Буффона. Італійці не витримали запропонованого темпу. Про це засвідчили й травми основних виконавців, через які «Скуадра адзурра» дограла матч у меншості, бо ліміт замінів був вичерпаний, і безпрецедентна кількість пропущених голів. До речі, здобувши перемогу 4:0, іспанці встановили ще один рекорд чемпіонатів Європи – такого розриву в рахунок в історії фінальних двобоїв Кубка Анрі Делоне ще не було.

НАЗУСТРІЧ ОЛІМПІАДІ

ПРОФСПІЛКИ
ГОТУЮТЬ ОЛІМПІЙЦІВ

27 липня відбудеться урочиста церемонія відкриття головних спортивних стартів чотиріріччя – XXX Олімпійських ігор у Лондоні. Вітчизняні спортсмени станом на кінець червня уже виборили 257 олімпійських ліцензій.

Помітний десант до складу збірної команди України делегують фізкультурно-спортивні товариства «Україна», «Спартак» і «Колос». Так, спортсмени найбільшого у державі ФСТ «Україна» мають у своєму активі 46 олімпійських ліцензій,

олімпійці «Спартак» виборили 26 ліцензій, а «Колос» делегує на ігри 18 зброх кращих спортсменів. Принагідно нагадаємо, що між Федерацією профспілок України та ФСТ укладені довгострокові угоди про співпрацю.

Протягом олімпійського циклу спортсмени мали змогу готуватися та змагатися на олімпійських навчально-спортивних базах ФПУ: легкоатлети – на ялтінській УСБ «Авангард», лучники – на УСБ «Святошин» під Києвом, боксери, дзюдоїс-

ти та представники грекоримської боротьби – на ОУЦ «Спартак» в Алушті.

ГЕННАДІЙ КОЛУМБЕТ,
УПРАВЛІННЯ З ГУМАНІТАРНИХ ПИТАНЬ ТА РОБОТИ
З МОЛОДДЮ ФПУ

СТОРИНКУ ПІДГОТУВАВ ВОЛОДИМИР ПОЛЕТАЄВ, СПЕЦІАЛЬНО ДЛЯ «ПВ»

ГОРОСКОП 9 – 15 ЛИПНЯ

- ОВЕН (21.03–20.04)**
Хоча ситуація довкола вас усе ще напружена, ви маєте більше шансів реалізувати свої плани. До того ж, збережете багаторічній настрій і внутрішні ресурси.
- ТЕЛЕЦЬ (21.04–21.05)**
Тиждень може бути багатим на різного роду спокуси. Однак стримуйте свій максималізм, який може накрити вас із головою.
- БЛИЗНЮКИ (22.05–21.06)**
У нинішніх подіях вашого життя є певний сенс. Можливо, вам варто про щось забути, адже звичка здатна перетворитися на тягар.
- РАК (22.06–23.07)**
Минуле все ще не відпускає вас, але спробуйте осгнути: що було – загуло, його не повернеш і не зміниш.
- ЛЕВ (24.07–23.08)**
Вам конче необхідна мудра порада або допомога. Перш ніж прийняти рішення, подумайте про власну репутацію.

ДІВА (24.08–23.09)
Стежте за своїм харчуванням і за найменшого нездужання застосовуйте екстремні методи, адже вірогідність загострення старих хвороб є високою.

ТЕРЕЗИ (24.09–23.10)
Приплив життєвих сил доцільно використати з максимальною користю. Водночас не слід вдаватися до надмірностей – це може зашкодити здоров'ю.

СКОРПІОН (24.10–22.11)
На вас очікують важливі зміни після доволі насиченого періоду в емоційному та фізичному плані.

СТРЕЛЕЦЬ (23.11–21.12)
У вас ще є заряд бадьорості, який можна якомога ефективніше використати. Але не забувайте про відпочинок, бережіть сили на майбутнє.

КОЗЕРІГ (22.12–20.01)
Нарешті ви можете зітхнути з полегшенням. Вас турбуватиме хіба що відлуння минулого. Доволі напружений період минає.

ВОДОЛІЙ (21.01–19.02)
Намагайтеся зберегти рівновагу в усіх сферах життя. Тимчасові зміни настрою не повинні впливати на усталеність вашого світогляду.

РИБИ (20.02–20.03)
Наразі ви схильні до перебільшень як власне ситуації, так і в ставленні до вас інших. Намагайтеся не нервувати.

КОНКУРС

ВАШІ ЗА НАШУ ПОМИЛКУ

Після виходу в світ минулого, 26-го, номера «ПВ» переможцем виявився Віталій Шахраюк із м. Луцька, який надіслав правильну відповідь. За знайдену в № 26 помилку в словосполученні «членським організація» (правильно – «членським організаціям») на стор. 3 переможець отримає сто гривень, якщо виконає всі умови конкурсу.

Одержати виграш можна за домашньою адресою, на яку ми перекажемо гроші. Для цього необхідно звернутися до редакції та пред'явити копії паспорта та ідентифікаційного коду, передплатну квитанцію на газету «Профспілкові вісті» на поточний рік, а також квитанцію ще одного передплатника, якому дописувач порекомендував нашу газету. Про нові умови конкурсу докладніше читайте в № 3 (621) за 19 січня 2012 року.

Пропонуємо і в цьому номері спробувати знайти помилку та повідомити про неї електронною поштою profvisti@ukr.net або листом, вказавши при цьому домашню адресу та поштовий індекс, на адресу: «Профспілкові вісті», вул. Чигорина, 18, м. Київ, 01042. Хто зробить це правильно та швидше за всіх, одержить сто гривень.

ФОТО «ПВ»

Панорама міста Котор з фортеці, Чорногорія

Фото: Кірилла Латишева

УВАГА!

ТРИВАЄ
ПЕРЕДПЛАТА НА
2012 РІК

Передплатні
індекси та вартість
видань підприємства
«Профінформ»
ФПУ на рік:

22152 ГАЗЕТА
«ПРОФСПІЛКОВІ ВІСТІ»
– 148,44 ГРН.

22909 ЖУРНАЛ
«БІБЛІОТЕЧКА ГОЛОВИ
ПРОФСПІЛКОВОГО
КОМІТЕТУ»
– 65,64 ГРН.

СКАНВОРД

ВПИШІТЬ СЛОВО

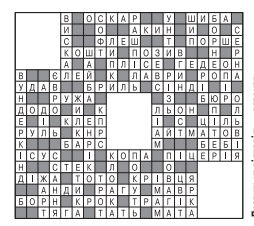
_____

Розгадавши сканворд і вписавши букви в клітинки, виріжте сканворд по червоній рамці та надішліть нам на адресу: «Профспілкові вісті», вул. Чигорина, 18, м. Київ, 01042 або profvisti@ukr.net. Усіх, хто правильно розгадав сканворд і першим надіслав відповідь, чекає вигорода – піврічна передплата на газету «Профспілкові вісті». Вітаємо Наталію Муращенко з м. Ромни Сумської обл., яка правильно розгадала сканворд у № 26.

До уваги переможців конкурсу!

Щоб отримати піврічну передплату на газету «Профспілкові вісті», необхідно подати до редакції копію ідентифікаційного коду, а також вказати домашню адресу й поштовий індекс.

Відповіді на сканворд, надрукований у № 26

Правильна відповідь – «фаворит»

1	Кишеньковий програвач	Дерево-грашок	Діма по-англійськи	Козний Еб-Слори (мф.)	Анекдотування як процес	Стан безнаді	Військовий табір	Художник-іронік	Довгий обгит	Трофей фокса
2	Корект на козів «козів-козів»	Рок-гурт Діма Моросона	Хай у степі	Британська імперія	Родич капталу	Бурхлива суле-речка	Лепочий транспорт Віце-Пуза	Ринше іншим словом	Альберт-мисленник	
3	Вулканна порода для ванни	Сусід дерева	Мала руса-ка	Попри-кращим словом	Посту-ков-бабля загрозлива	Смуток	Прозорий міра-рал	Цир-ковий шукар	Віник поило-го віву	
4	Карта-рський обман	Польська Рада (іст.)	Юліана-ська казкова оповідь	Під, що росте на кущинку	Корот-ка частина до-повіді	Актор пла-тосми	Екіз на-тури	Нарко-ний камиль розмови		1
5	Продос-ор на ім'я Фалд	Колька очок наперед (ігр.)	Зручний барот для плавання	Повся-дним людя-кого «я»	Давний по-содом морю	Курка – рутя-ми дитини				
6	Гуслі дав-нього гласа	Мік Суд-даном, Кінго Кенно	Грилий гост-рий колив	Автор «Орфея-«Аль-цестис»	Практи-чний прав-ник	Герой, содот-ник Ахілле	Хлоп-чик-сига	Гіперло-силанні	Квітине дитя рос-монья	Видро-зник (змінш.)
7	Нані поруч із на-мцем	Сто диве-рів	Режис-ер Купур	Місце, де да-ється девят	Посад-ковський пороки	Самка гірво-ва висока й юна	Як за-ли бот-тінчелі?	Шк-рний членка		5
8	Олек-сандро для своїх	«Пери-анці» часів імперії								
9	Тверді літні опаді	Плав-альна кон-цешка								

СТОРІНКУ ПІДГОТУВАЛА МАРІАННА ЛІЦЕНКО, «ПВ»